

Årsrapport 2022

Hamar bispedømme

DEN NORSKE KIRKE

Forsidebilde:

Et dåpsbarn er løftet opp og vendt mot menigheten etter utendørsdåp.

Foto: Mina Sveen

DEL I. LEDERS BERETNING	1
DEL II. INTRODUKSJON TIL BISPEDØMMET OG HOVEDTALL	3
DEL III. ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER	6
A. SAMLET VURDERING AV RESULTATER, MÅLOPPNÅELSE OG RESSURSBRUK	6
B. OMTALE AV RESULTATER OG OPPNÅELSE	7
B.1 KIRKA ÅPNER ROM FOR TRO	7
B.1.1 FORKYNNER EVANGELIET TIL MENNESKER GJENNOM HELE LIVET	7
B.1.2 FREMMER VERDIER SOM UTFORDRER OG SOM BYGGER ET GODT SAMFUNN FOR ALLE	13
B.1.3 STYRKER GJENNOM SIN ORGANISERING EI LEVENDE OG NÆRVÆRENDE FOLKEKIRKE	15
B.2 KIRKA ER DER LIVET LEVES	19
B.2.1 STYRKER KIRKA SOM KULTURARENA OG FORVALTER AV KULTURARV FOR ALLE GENERASJONER	19
B.2.2 BIDRAR TIL Å VIRKELIGGJØRE BÆREKRAFTSMÅLENE – LOKALT, NASJONALT OG GLOBALT	22
B.2.3 SAMHANDLER MED ORGANISASJONSLIVET, ANDRE TROS- OG KIRKESAMFUNN, OFFENTLIGE, PRIVATE OG IDEELLE AKTØRER	24
B.3 KIRKA ER MER FOR FLERE	25
B.3.1 GIR TILHØRIGHET OG SKAPER GODE MØTEPLASSER OG FELLESKAP FYSISK OG DIGITALT	25
B.3.2 MOTVIRKER UTENFORSKAP OG UTFORSKER NYE MÅTER Å VÆRE KIRKE PÅ	27
B.3.3 SKAPER EN MANGFOLDIG, REKRUTTERENDE OG INKLUDERENDE ARBEIDSPASS OG FRIVILLIGHETSARENA	29
C. BISKOPENS VIRKSOMHET RELATERT TIL BIDRAG I FORBINDELSE MED SPESIFIKK MÅLOPPNÅELSE	31
DEL IV. STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN	32
A) HMS/ARBEIDSMILJØ	32
B) LIKESTILLING	33
C) VURDERING AV INTERNKONTROLL	34
DEL V. VURDERING AV FRAMTIDSUTSIKTER	35
DEL VI. ÅRSREGNSKAPET	37

Del I. Leders beretning

Den norske kirkes visjon og strategi «*Mer himmel på jord*» er konkretisert gjennom Hamar bispedømmeråds visjon «*Hellige rom for alminnelige liv*». Visjonen og strategiene setter retning for den kirka vi ønsker å være, ved å knytte det hellige og det alminnelige livet sammen. Vi ønsker å være ei folkekirke som formidler livets og kjærlighetens Gud på sitt sted, og utfordrer til handling.

Ei kirke som gir verdighet og håp gjennom evangeliet om Jesus Kristus, og som er til stede der mennesker er, bidrar til å lindre uro, utrygghet og fortvilelse i ei sårbar tid med krigstilstand på det europeiske kontinent, flyktingestrømmer, økende inflasjon og volatile energipriser rett etter at en pandemi har flatet ut. Koronapandemien har stilt store krav til organisasjonen i årene 2020 til 2022. Vi anser at Den norske kirke i Hamar bispedømme har hatt en hensiktsmessig, forsvarlig og god håndtering av covid-19. Mennesker har kjent trygghet i møte med kirka. Ansatte, folkevalgte og frivillige har gjort en formidabel jobb med smitteverntiltak, og også i 2022 vært omstillings- og tilpasningsdyktige i prosessen med å gå inn i en ny og mer omskiftelig normalsituasjon.

Vurderingen av resultatene for 2022 må ses i lys av de rammefaktorer og restriksjoner som fulgte pandemien. Sammenliknet med 2021, har vi en betydelig positiv endring på mange områder. Sammenliknet med 2019 er resultatene fortsatt jevnt over svakere. Først i 2023 vil vi være tilbake til normal drift gjennom et helt år. Overordnet viser resultatene at kirka står sterkt i Hamar bispedømme, samtidig som at tros- og livssynsmangfoldet i bispedømmet er fortsatt voksende.

Antall skolegudstjenester avholdt i 2022, er nær femdoblet sammenliknet med 2021. Dette kan forklares med fjerning av koronarestriksjoner. Samtidig er det ingen selvfølge at man skulle komme tilbake til det nivået det var på før pandemien. Det har blitt arbeidet systematisk over flere år med å øke kompetansen i prestedtjenesten og blant kirkelig undervisningsansatte på dette feltet. Dette har gitt trygghet blant egne ansatte og bidratt til at skoleeiere- og ledere kan ha tillit til at kirka tilrettelegger for et trygt samarbeid i overenstemmelse med skolens planverk.

Andelen av fødte som blir døpt, er økt med nær to prosentpoeng sammenliknet med 2021, og er også 0,6 prosentpoeng over 2019-nivå. Det kan se ut til at den særskilte satsingen på dåp har hatt resultater. Samtidig vet vi at mange utsatte å døpe barna sine under pandemien, og at utsatt dåp gir utslag på statistikkene først i 2022. Oppslutning om dåp er den viktigste faktoren for deltakelse i kirkas konfirmasjon og øvrige trosopplæring og gudstjenestedeltakelse.

Samlet ble det i 2022 avholdt 234 færre gudstjenester enn de 5591 gudstjenesteforordningen av 2018 har fastsatt. Det ble avholdt 364 gudstjenester flere enn i 2021. Selv med koronarestriksjoner i starten av 2022, er man nær forordningsnivået. Det vurderes som meget tilfredsstillende at kirka i Hamar bispedømme gir befolkninga et gudstjenestetilbud som er i henhold til forordning.

Hamar bispedømme lyste ut 21 prestestillinger i 2022 mot 20 i 2021. Fra 2017 til 2022 er det tilsatt 95 prester, tilsvarende $\frac{3}{4}$ av alle prestestillingene. Det var i gjennomsnitt 2,6 søknader pr. utlyst prestestilling i 2022. Dette er ikke tilfredsstillende, selv om vi i de fleste tilfeller får tilsatt prest og det er noen flere søkere pr. stilling enn i 2021.

Sykefraværet gikk svakt opp i 2022 til 6,4 %, fra 5,1 % i 2021. Hoveddelen er langtidsfravær. Sykefraværet er lavere i 2022 enn i 2020 og 2019, men med et mål om et sykefravær ned mot 5 %, kan man ikke si seg fullt ut tilfreds.

Likestilling, inkludering og mangfold (LIM) har høy prioritet i bispedømmets arbeid. En egen LHBT+ gruppe har siden 2015 arbeidet for å gi biskopen råd til hvordan ivareta ansatte med LHBT+ identitet. I 2022 har det vært arbeidet med et kursopplegg for alle ansatte i kirka. Kursene gjennomføres våren 2023 i alle prostier i bispedømmet. Slik bidrar Hamar bispedømme til å styrke likestilling, likeverd, inkludering og mangfold både i kirke og samfunn.

Driftsregnskapet for 2022 viser et merforbruk på 0,25 millioner kroner, mot 3,9 mill. kroner i merforbruk i 2021. Arbeidet med stram økonomistyring har gitt resultater. Merforbruket blir dekket inn med akkumulert mindreforbruk.

Flere utviklingstrekk tyder på at båndene mellom folk og kirke fortsatt er sterke. Livsritene dåp, konfirmasjon, vielse og gravferd samler store deler av befolkninga i bispedømmet. Gudstjenester i helg og høytider, kirka som kulturarena, og samarbeid med barnehager, skoler og andre institusjoner skaper hellige rom for alminnelige liv mange steder.

Den norske kirke er ei grunnlovsfesta folkekirke, med særskilt samfunnsoppdrag for alle innbyggere. Kirkas tjeneste i samfunnsinstitusjoner, som omfatter helsesektoren, kriminalomsorgen, Forsvaret og universitets- og høgskolesektoren, sørger ikke bare for betjening av egne medlemmer, men omfatter også tilrettelegging for andre, og viser omsorg for alle. Prester går med dødsbud for politiet og er tilgjengelige gjennom beredskapsordningen. Lokalt tar kirka del i de fleste kommunale beredskaps-/kriseteam. Ved krevende hendelser har kirka en viktig funksjon i nært samarbeid med lokale myndigheter. Biskopen tar del i de årlige trafikkmarkeringene og deltar i fylkesberedskapsrådet i Innlandet. I tilknytning til håndtering av flyktnings situasjonen etter invasjonen i Ukraina, har fylkesberedskapsrådet hatt en koordinerende funksjon regionalt. Kirka er en viktig bidragsyter på denne samfunnsarenaen.

I 2022 var det flere begivenheter som manifesterte folkekirka i Hamar bispedømme. Biskop emerita Rosemarie Köhns bortgang høsten 2022, befestet den kjærligheten og oppmerksomheten som ble hennes minne til del. Vitnesbyrdene om hvordan hun inspirerte mennesker i alle lag av folket, var sterkt å oppleve. Biskop Solveig Fiske gikk av med alderspensjon høsten 2022 etter 16 års tjeneste som Hamar biskop. Hun har vært en markant og sterk kirkeleder som har videreført og forsterket den folkekirkelige arven i Hamar bispedømme. Ole Kristian Bonden ble i november 2022 utnevnt til ny biskop i Hamar. I sin presentasjonstale framhevet han åpenhet, frihet og tilhørighet som kjennetegn på folkekirka han vil arbeide for. Talen ga anerkjennelse til den tradisjon hans forgjengere representerte, og retning for den videre tjeneste.

Det ligger en bekymring over situasjonen i verden, i samfunnet og i kirka. Vi går inn i 2023 med en uro og et alvor. Men nettopp i denne situasjonen har Den norske kirke et oppdrag og en oppgave. Vi vil takke alle medarbeidere, folkevalgte og frivillige i Hamar bispedømme som hver på sin måte bidrar til å åpne «*Hellige rom for alminnelige liv*».

Ole Kristian Bonden
biskop

Gunhild Tomter Alstad
bispedømmerådsleder

Del II. Introduksjon til bispedømmet og hovedtall

Hamar bispedømme var inntil 31. desember 2016 en statlig virksomhet. Fra 2017 har bispedømmene vært regionale enheter knyttet til det selvstendige rettssubjektet Den norske kirke (rDnk).

Hamar bispedømme har sin historie helt tilbake til middelalderen, som bispedømme fra år 1153 fram til reformasjonen. I nyere tid ble bispedømmet gjenopprettet i 1864, og er nå ett av 11 bispedømmer i Norge. Bispedømmerådet har 10 medlemmer, inkludert biskopen. Bispedømmerådet i Hamar utgjør sammen med de andre bispedømmerådene i landet Kirkas høyeste valgte organ - Kirkemøtet. Landets biskoper danner i fellesskap Bispemøtet.

Bispedømmet blir ledet av to organer, biskopen og bispedømmerådet. Disse organene har felles administrasjon, med stiftsdirektøren som daglig leder.

Biskopens og bispedømmerådets myndighet og ansvarsområde følger blant annet av Trossamfunnsloven, forskrifter vedtatt av Kirkemøtet, herunder Kirkeordningen og tjenesteforordning for biskop, samt statlige føringer og oppdrag gjennom tildelingen over statsbudsjettet.

Bispedømmerådet skal rette sin oppmerksomhet mot alt som kan bli gjort for å vekke og nære det kristelige liv i menighetene. Rådet skal også fremme samarbeid mellom de enkelte menighetsråd, kirkelige fellesråd og andre lokale arbeidsgrupper innen bispedømmet. Bispedømmerådet fordeler tilskudd til trosopplæring og særskilte stillinger innen kirkelig undervisning og diakoni.

Bispedømmerådet kan opprette og nedlegge stillinger innenfor sin tildelte ressursramme. Bispedømmerådet tilsetter proster, menighetsprester, prostiprester, studentprester, fengselsprester og bispedømmets administrasjon.

Biskopen ivaretar den evangelisk-lutherske lære, leder prestedtjenesten, bidrar til samordning mellom de kirkelige rådene og har tilsynsansvar med menighetene og ansatte. Biskopens tilsyn utøves blant annet gjennom bispevisitaser til soknene.

Bispedømmerådet og biskopen har lagt til grunn de mål og føringer som er gitt av regjering og Storting, Kirkemøtet og Kirkerådet. I 2018 vedtok bispedømmerådet sin visjon og strategi for Hamar bispedømme: «*Hellige rom for alminnelige liv*». I strategien understrekes det at folkekirka i Hamar bispedømme;

- formidler livets og kjærlighetens Gud og utfordrer til handling
- gir verdighet og håp gjennom evangeliet om Jesus Kristus
- er til stede der mennesker er

Pr. 31.12.2022 var det 161 sokn i bispedømmet. Det er 47 kommuner knyttet til bispedømmet, med tilhørende 46 kirkelige fellesråd (fellesrådsområdene i Nord- og Sør-Odal kommuner er sammenslått). Fra 1. januar 2022 ble Jevnaker kirkekommune og Jevnaker sokn overført til Tunsberg bispedømme. Dermed dannes Hamar bispedømme av alle kommunene som utgjør Innlandet fylke, samt Lunner kommune i Viken fylke. Bispedømmet har nært samarbeid med frivillige, kristelige organisasjoner, herunder barne- og ungdomsorganisasjoner og misjonsorganisasjoner.

I Hamar bispedømme er det ti prostier som hver for seg er tjenesteområder for prestene. De øvrige ansatte i den lokale kirke har i hovedsak de kirkelige fellesrådene som arbeidsgivere.

Pr. 31.12.2022 hadde Hamar bispedømme 114,3 årsverk prestetjeneste, inklusive biskop. Det er 11,6 årsverk i bispedømmets administrasjon.

Hamar er ett av de bispedømmene i landet der andelen av innbyggere som er medlem i Den norske kirke er høyest, med 75 % oppslutning i befolkningen.

Tabell 1: Oversikt over medlemmer og tilhørige i Den norske kirke i prostiene i Hamar bispedømme

Prosti	Antall				Antall medlemmer og tilhørige i % av folketallet			
	Medlemmer og tilhørige 31.12. 2022	Innbyggere 31.12. 2022	Utmeldinger 2022	Innmeldinger 2022	2022	2021	2020	2019
Hamar domprosti	42 142	61 574	232	23	68,4	69,9	72,7	73,5
Ringsaker	26 877	35 475	95	14	75,8	76,9	79,3	79,9
Solør, Vinger og Odal	40 699	52 537	119	15	77,5	78,7	80,7	81,2
Sør-Østerdal	26 678	35 972	103	26	74,2	75,6	77,8	78,5
Nord-Østerdal	11 392	14 808	40	5	76,9	78,4	80,2	80,7
Nord-Gudbrandsdal	19 770	23 479	49	11	84,2	84,9	85,6	85,7
Sør-Gudbrandsdal	34 355	47 506	145	15	72,3	73,8	76,1	76,7
Toten	44 041	59 094	145	21	74,5	75,7	77,7	78,2
Hadeland og Land	27 060	34 966	69	15	77,4	77,9	80,1	80,6
Valdres	13 750	17 524	31	8	78,5	79,8	81,4	81,1
Sum Hamar bispedømme	286 764	382 935	1 028	153	74,9	76,1	78,3	78,8

Tabell 2: Utvalgte volumtall

Volumtall for bispedømmet	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Antall døpte	2 435	2 170	2 136	2 017	1 741	1 960	1 976
Antall konfirmerte	3 060	2 987	2 956	2 763	2 617	2 673	2 483
Antall kirkelige vigslar	658	635	652	577	358	452	657
Antall kirkelige gravferder	3 861	3 766	3 810	3 692	3 600	3 778	3 871
Antall gudstjenester totalt	5 944	5 818	5 685	5 737	4 530	4 993	5 357

Tabell 3: Nøkkeltall fra årsregnskapet

	2018	2019	2020	2021	2022
Antall årsverk	127,5	128,8	129,6	126,9	125,9
Herav i prestatjeneste	114,0	117,0	116,8	115,1	114,3
Samlet tildeling budsjettgruppe 1A *	110 664	112 260	110 406	113 186	115 019
Netto driftskostnader *	109 286	110 605	107 997	117 059	115 271
Lønnsandel av driftsutgifter - %	89,3 %	91,4 %	91,0 %	88,7 %	90,0 %
Andel lønn brukt i prestatjenesten - %	80,7 %	83,3 %	83,4 %	80,7 %	81,3 %
Lønnsutgifter pr årsverk	765 000	785 000	759 000	819 000	828 000

* I hele tusen kroner

Del III. Årets aktiviteter og resultater

A. Samlet vurdering av resultater, måloppnåelse og ressursbruk

I koronapandemiens tredje år økte gudstjenestedeltakelsen med 59 % i forhold til 2021. Lettelsene i de sterke restriksjonene på å samle mennesker utover i 2022 er en naturlig forklaring på den store økningen. Deltakelsen på gudstjenester i 2022 var 27 % lavere enn i 2019, det siste året før pandemien. Dette er ikke tilfredsstillende, men 2023 vil bli det første hele driftsåret post-korona. Antall gudstjenester gikk i 2022 opp med 7 % sammenliknet med året før, til 5 357 gudstjenester, noe som gjør at vi er svært nær nivået til biskopens gudstjenesteforordning. Dette anses som tilfredsstillende.

Det er en økning i andel døpte av fødte fra 62,8 % i 2021 til 65,2 % i 2022. I 2019 var dåpsprosenten 64,2. Det antas at et antall dåp ble utsatt fra 2021 og gjennomført i 2022. Over tid er tendensen at oppslutningen om dåp i bispedømmet er svakt fallende. Den samme tendensen viser seg også for konfirmasjon, men i noe sterkere grad. Oppslutningen om konfirmasjon blant 15-åringene gikk ned fra 62 % i 2021 til 56 % i 2022. Det er enkelte områder som har en svak søkning til konfirmasjon. Dette er tematikk som vil bli adressert i 2023.

Alle sokn har godkjente trosopplæringsplaner. Oppslutningen om breddetiltakene i trosopplæring er stabil, og var også stabil under pandemien.

Antall skolegudstjenester økte med hele 166 fra 2021 til 219 i 2022, mens antall barnehagegudstjenester økte med 45 til 106. Dette betyr at skole- og barnehagegudstjenester er tilbake på et nivå svakt under de siste årene før pandemien, noe som anses som tilfredsstillende.

For deltakelse på konserter og kulturarrangement i kirkas egen regi har det vært en økning på 125 % sammenliknet med 2021. Dette kan åpenbart forklares med fjerningen av koronabegrensningene. Deltakelsen ligger dog ca. 40 % lavere enn i 2019. Denne forskjellen kan tenkes at blir hentet inn i 2023, som forhåpentligvis blir et helt normalt driftsår.

2022-regnskapet for Hamar bispedømmeråd viser et merforbruk på 0,25 millioner kroner. Dette er en stor forbedring sammenliknet med merforbruket på 3,9 millioner kroner i 2021. Merforbruket for 2022 vil bli dekket inn av akkumulert mindreforbruk fra tidligere år. Arbeidet med tilpasning av driften til rammetildelingen fortsetter i 2023.

Vi registrerer at sykefraværet er 6,4 % i 2022, noe som er betydelig lavere enn i 2020, men 1,3 prosentpoeng høyere enn i 2021. Målsetningen om å ha et sykefravær rundt 5,0 % opprettholdes.

Det var i 2022 i gjennomsnitt 2,6 søknader pr. utlyst stilling, en økning fra 2,2 i 2021. Enkelte stillinger har ikke søkere. Det er utfordrende at den generelle rekrutteringen til vigslede stillinger har hatt en fallende tendens over flere år.

Vi anser at bispedømmets ressursbruk har vært effektiv i 2022, både med tanke på utnyttelse av kapasiteten i presteskaper, arbeidsfordeling i administrasjonen og økonomiforvaltningen. Vurderingen er at tilpasningen til, og håndteringen av, pandemisituasjonen har vært tilfredsstillende. Totalt sett vil 2022, i likhet med 2020 og 2021, måtte vurderes på bakgrunn av pandemien. Det meste av aktiviteten har tatt seg opp i 2022, men det er først 2023 som vil bli et helt kalenderår i normal drift. Samtidig viser pandemi-

situasjonen hvor viktig det har vært, og er, å fortsette arbeidet med en kvantitativ og kvalitativ styrking av Hamar bispedømmes, og Den norske kirkes, tilstedeværelse på forskjellige digitale plattformer. Måltrettet og god informasjon i digitale medier vil bidra til at vi når bredere ut og sannsynligvis øke oppslutningen om folkekirka.

B. Omtale av resultater og oppnåelse

B.1 Kirka åpner rom for tro

B.1.1 Forkynner evangeliet til mennesker gjennom hele livet

B.1.1.1

Resultatmål: Opprettholde antall deltakere i gudstjenester

Tabell 4: Antall gudstjenester

	Gjennomsnitt 2013-2018	2019	2020	2021	2022	Endring 2019-22	Endring 2019-22 %	Forordning 01.01.2018
Hamar domprosti	691	700	528	685	661	-39	-5,6	672
Solør, Vinger og Odal prosti	691	700	549	596	688	-12	-1,7	708
Sør-Østerdal prosti	556	566	426	465	520	-46	-8,1	555
Nord-Østerdal prosti	310	314	245	245	306	-8	-2,5	347
Nord-Gudbrandsdal prosti	570	521	428	477	523	2	0,4	520
Sør-Gudbrandsdal prosti	792	756	572	662	640	-116	-15,3	631
Toten prosti	734	726	615	646	702	-24	-3,3	725
Hadeland og Land prosti	574	535	423	472	455	-80	-15,0	542
Valdres prosti	533	542	405	409	503	-39	-7,2	497
Ringsaker prosti	403	377	339	336	359	-18	-4,8	391
Hamar bispedømme - sum	5 853	5 737	4 530	4 993	5 357	-380	-6,6	5 591 (5 511)*

*Jevnaker sokn gikk ut av Hamar bispedømme 1/1-22. Tallene før 2022 er inklusive Jevnaker. Forordningen i 2022 er således 5 511 gudstjenester totalt.

Antall gudstjenester i bispedømmet har økt med 364 gudstjenester sammenliknet med 2021. Dette var en forventet økning, tatt i betraktning at 2021 var preget av covid-19 restriksjoner. Sammenlikner man med "normalåret" 2019 er det i 2022 380 færre gudstjenester i bispedømmet. De fleste prostier har nå klart å nærme seg gudstjenestefrekvensen fra før pandemien. Sør-Gudbrandsdal er et stykke unna nivået pre-pandemi, men for Sør-Gudbrandsdals del er prostiet nå likevel nærmere forordningen enn i 2019, noe som regnes som positivt. Hadeland og Land har hatt en naturlig nedgang i antall gudstjenester sammenliknet med 2019, i og med at Jevnaker ble overført til Tunsberg bispedømme fra og med 2022. Dette reduserer forordningen i prostiet med 80 gudstjenester, og sammenfaller dermed helt med -15 prosent avvik i forhold til 2019. Ut fra forordningen skal det nå være

5 511 gudstjenester i Hamar bispedømme hvert år, og året 2022 viser at dette tilnærmet er opprettholdt. Alt i alt har bispedømmet kommet seg til et mer normalisert nivå på antall gudstjenester, og gudstjenestetilbudet må kunne sies å være tilfredsstillende.

Tabell 5: Gudstjenestedeltakelse

Prostier	Gj. snitt 2013 -2018	Gudstjenestedeltakelse søn- og helligdag					Endring 2019-22 %	Gj snitt 2013- 2018	Gudstjenestedeltakelse totalt				Endring 2019-22 %
		2019	2020	2021	2022	2019			2020	2021	2022		
Hamar	39 358	36 357	16 768	19 518	26 065	-28,3	52 381	47 954	20 576	25 380	34 539	-28,0	
Solør, Vinger og Odal	40 867	38 243	18 514	18 807	30 173	-21,1	50 182	46 161	22 957	23 225	36 992	-19,2	
Sør-Østerdal	33 544	28 373	12 462	12 060	22 479	-20,7	42 695	38 403	16 771	17 037	30 649	-20,2	
Nord-Østerdal	15 985	13 412	7 465	6 944	13 026	-2,9	20 088	18 216	9 851	9 957	15 717	-13,7	
Nord-Gudbrandsdal	25 440	23 065	12 002	11 873	19 056	-17,4	33 626	29 650	16 493	16 917	26 361	-11,1	
Sør-Gudbrandsdal	39 906	34 916	18 077	18 424	28 682	-17,9	48 637	43 105	22 350	21 620	36 538	-15,2	
Toten	51 310	45 726	22 737	22 673	36 082	-21,1	63 797	58 636	28 121	27 044	46 090	-21,4	
Hadeland og Land	40 236	34 018	15 899	17 052	24 626	-27,6	48 240	41 469	18 204	20 409	30 087	-27,4	
Valdres	25 757	24 873	13 888	11 635	18 597	-25,2	30 527	29 502	15 724	12 938	22 143	-24,9	
Ringsaker	27 846	26 882	11 836	12 016	15 685	-41,7	35 590	34 236	13 971	14 399	21 564	-37,0	
Sum - Hamar Bispedømme	340 248	305 865	149 648	151 002	234 471	-23,3	425 762	387 332	185 018	188 926	300 680	-22,4	

Gudstjenestedeltakelsen har hatt en markant økning fra 2021 til 2022. På søn- og helligdager har over 80 000 flere mennesker deltatt, og ved gudstjenester totalt nær en dobling fra 2021. Selv om også starten på 2022 var preget av pandemien, har mye av forklaringen i økningen sin naturlige årsak i avviklingen av covid-19 restriksjoner, som gjør at flere mennesker kan delta pr. gudstjeneste og tilsvarende at det ble gitt et mer tilfredsstillende gudstjenestetilbud. Sammenlikner man 2022 med "normalåret" 2019 ser man derimot at det fortsatt er en stor nedgang i antall gudstjenestedeltakere. At det tar tid for samfunnet å normalisere seg etter to år med pandemi er naturlig, og man ser at publikum er avventende til å delta fysisk på ulike aktiviteter. Prosten i Ringsaker peker for eksempel på Brumunddal/Veldre sokn, som har hatt en nedgang på 64 % i 2022 sammenliknet med 2019. Hun viser til at en del av den eldre garde i menigheten nå uteblir fra gudstjenestene. Prosten i Sør-Gudbrandsdal skriver i sin rapport: *"I samtale med alle prestene kommer det fram at vi nok har «mistet» en del faste deltakere gjennom pandemien"*. Nord-Gudbrandsdal er det prostiet som har den minste forskjellen på gudstjenestedeltakelse totalt i 2022 sammenliknet med 2019. Det er også det prostiet som har klart å holde tilnærmet et likt antall gudstjenester disse to årene. Prosten peker likevel på at: *"Det var særlig julaftensgudstjenestene som det flere steder var merkbart færre på"*.

Oppsummert viser tallene at det er svært positivt med økning i antall gudstjenestedeltakere etter pandemiårene. Bispedømmet er på rett vei, men det er samtidig tydelig at det vil ta tid å komme tilbake til nivået pre-pandemi. En del skyldes trender i samfunnet, og som forhåpentligvis vil kunne forbedres over tid. Det vil samtidig fortsatt være viktig å skape de gode anledningene for folk til å komme til gudstjenester.

B.1.1.2

Resultatmål: Flere menigheter inkluderer samisk språk i gudstjenestelivet

Det ble gjennomført 18 gudstjenester der samisk språk var inkludert i 2022. Gudstjenestene er fordelt på 15 sokn. I Hamar sokn ble det gjennomført 3 gudstjenester, og to i Biri sokn. Det ble arrangert gudstjenester som inkluderte samisk språk i alle prostier. Når det er gudstjeneste i Elgå, der vi har en sør-samisk bosetning, brukes sør-samisk liturgi og salmer.

I august arrangerte samisk utvalg i Hamar bispedømme i samarbeid med Svahken sijte og Elgå menighet, gudstjeneste på Daniel Mortenssons boplass. Biskop Solveig Fiske og prest i Sør-samisk område, Einar Bondevik, deltok. I forkant av samisk språkuke sendte samisk utvalg ut tips og ideer til hvordan menighetene kunne lage en lokal markering i søndagens gudstjeneste og/ eller i trosopplæringen.

B.1.1.3

Resultatmål: Oppslutningen om kirkelige handlinger holdes oppe

Tabell 6: Kirkelig vigsel og gravferd

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Endring 2019-22 %
Medlemmer og tilhørige	312 987	311 051	308 697	305 237	302 529	294 897	286 764	-6,1
Folketall i Innlandet, inkl. Lunner	385 669	386 836	387 324	387 268	386 407	387 305	382 935	-1,1
%-andel medlemmer og tilhørige	81	80	80	79	78	76	75	-5,1
Kirkelige viselser	658	632	652	577	358	452	657	13,9
Inngåtte ekteskap i Innlandet, inkl. Lunner	1 235	1 304	1 225	1 210	954	1 065	*	*
%-andel kirkelige vigsler	53	49	53	48	38	42	*	*
Kirkelig gravferd	3 861	3 769	3 810	3 692	3 600	3 778	3 871	4,8
Dødsfall i Innlandet, inkl. Lunner	4 073	4 035	4 095	3 988	3 886	4 026	4 318	8,3
%-andel kirkelig gravferd	95	93	93	93	93	94	90	-3,2
Antall deltakere ved gravferd	-	-	-	-	-	185 047	260 662	40,9

* ikke tilgjengelig p.t.

Det har vært en god oppslutning om kirkelige vielser i 2022, med 657 inngåtte ekteskap i bispedømmet. Dette er det høyeste tallet siden 2016, og er 14 % høyere enn "normalåret" 2019. Det kan tyde på at tiltak som drop-in vielser på Valentinsdagen og 22.02.2022 (Kjærlighetstirsdag) har effekt på oppslutningen. I Follebu kirke ble for eksempel 5 par viet på samme dag under et slikt tiltak.

Antall kirkelige gravferder har en økning på nesten 100 gravferder. Dette gir en økning på 5 % sammenliknet med 2019, og er det høyeste tallet på mange år. Det henger naturlig nok sammen med at 2022 også hadde et høyt antall døde, og flere enn i 2019. Ser man derfor på andelen kirkelige gravferder er det en nedgang fra 93 % i 2019 til 90 % 2022. Allikevel er dette et område det vil være noe svingninger, slik at man må se dette over flere år for å konkludere om hvorvidt reduksjonen i andelen er noe varig eller et mer tilfeldig utslag.

Oppsummert er vi godt fornøyd med oppslutningen om kirkelige vielser og gravferder i 2022. Vi merker oss at andelen kirkelige gravferder har sunket noe, og vi vil følge dette over tid.

Tabell 7 : Antall døpte/dåpsprosent i Hamar bispedømme 2013-2022

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Antall døpte	2 368	2 339	2 285	2 199	2 240	2 099	2 037	1 741	1 960	1 976
Dåpsprosent*	69,8	67,6	67,8	65,6	68,0	66,3	64,2	58,2	62,8	65,2

*Dåpsprosent er satt ved å se antall døpte med bosted i bispedømmet i forhold til antall fødte samme år

Dåpsprosenten i Hamar bispedømme er i 2022 på 65,2 %. Dette er en økning på 2,4 prosentpoeng fra 2021, og vi er fornøyde med at dåpsprosenten synes å stabilisere seg til pre-pandemi nivå.

Tabell 8: Utvikling i dåpsprosent 2019 – 2022 - prostivis

	2019	2020	2021	2022	Endring 2019-2022
Hele bispedømmet	65	58	63	65	0
Ringsaker prosti	65	60	70	69	4
Nord-Gudbrandsdal prosti	75	71	81	89	14
Toten prosti	62	57	64	61	-1
Hamar domprosti	57	46	53	50	-7
Solør, Vinger og Odal prosti	70	63	69	67	-3
Nord-Østerdal prosti	70	56	60	73	3
Hadeland og Land prosti	72	67	71	70	-2
Sør-Østerdal prosti	67	57	59	69	2
Valdres prosti	67	74	75	74	7
Sør-Gudbrandsdal prosti	58	55	49	66	8

Dåpsprosenten varierer mellom prostiene. Sør-Gudbrandsdal, som hadde en lav dåpsprosent i 2021, har økt til 66 %. Prosten skriver: *“Under samtale med prestene kommer det fram (at) det har vært en del 2-åringer og noen «veldig tunge babyer» som ble døpt i*

2022. Dette indikerer at vi i 2022 har håndtert et etterslep fra 2021 og 2020. Det er holdt flere drop-in dåp og flere steder holder man fortsatt på med dåp i egne seremonier. I Lillehammer er det en lørdagsdåp pr. mnd. Det er alltid 2-4 dåp på disse -” Slike tiltak synes å ha hatt god effekt i prostiet, og gjør at 2021 vil synes å være et unntaksår. Også Sør-Østerdal har hatt en økning, på 10 prosentpoeng. Fungerende prost rapporterer om ansattes store villighet til fleksibilitet i forhold til å møte folks ønsker om tidspunkt for dåp.

Tabell 9: Utvikling i dåpsprosent i noen utvalgte områder

	2019	2020	2021	2022
Odal	78	74	64	73
Gausdal	61	81	70	81
Åsnes	68	77	57	86
Øyer	55	61	51	74

I årsrapporten for 2021 ble det trukket fram fire fellesrådsområder som hadde nedgang i dåpsprosenten fra 2020. Derfor er det gledelig å igjen kunne trekke fram disse, og vise at alle har hatt en svært god økning fra 2021 til 2022. En av forklaringene kan være etterslep fra tidligere år, men også grep som de har gjort lokalt. Prosten i Sør-Gudbrandsdal trekker fram at *“I Gausdal har man i mange år hatt sterk oppslutning om babysang. Dåpstallene holder seg høye, men ikke påfallende høyere enn kommunene rundt. Prestene mener flere deltakere på babysang sier de velger å døpe barna fordi de får en positiv opplevelse av å være med på babysang. Hva dåpstallet hadde vært i Gausdal uten babysang vites ikke”*.

Gjennom 2022 har bispedømmet hatt et særlig fokus på dåp. Hamar bispedømmeråd bevilget midler til arbeidet. Målet var å formidle at *«du er velkommen til dåp om du er liten eller stor, i hverdagsklær eller bunad og at kirka er på tilbudssida for å møte folks ønsker»*.

Internt ble satsingen fulgt opp gjennom proster og kirkeverger med mål om å ta inn etterslep fra pandemien, og møte et ønske om dåp ved å sørge for godt mottak mht fleksibilitet, rask respons og kvalitet i samtalene. Eksternt ble det kjørt samordnede tiltak (lokalt, regionalt og nasjonalt) gjennom nett, menighetsblad, aviser og lokalradio. Målet var at alle innbyggere mellom 20 og 45 år i Hamar bispedømme ble gjort kjent med kirkas tilbud om dåp.

Samlet sett er vi fornøyd med at dåpsprosenten er opprettholdt, og det kan synes som at samvirkende satsning mellom bispedømme og lokalnivå er en god metode for å fremme dåp.

Tabell 10: Konfirmantoppslutning

År	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Konfirmerte	3 470	3299	3 060	2 971	2 956	2 763	2 617	2 673	2 483
Konfirmasjonsprosent av dømte 15-åringer med bosted i bispedømmet	91	88	86	85	83	82	80	79	81
Andel av 15-åringer som konfirmerte seg	72	68	64	65	67	61	58	62	56

Andel 15-åringer som blir konfirmert har gått ned med 6 prosentpoeng i 2022 sammenliknet med 2021. Andel konfirmerte av dømte 15-åringer har gått opp med 3 prosentpoeng i samme

perioden, og er på 81 %. Gjennomsnitt for landet i sin helhet er på 79 %. Det er betydelig variasjon i oppslutningen om konfirmasjon mellom årskullene og bispedømmets menigheter. Den laveste konfirmantprosenten finner vi i gamle Hedmark; i Hamar, Elverum og Odal. Konfirmantandelen av døpte 15 åringer varierer fra under 1/3 til over 100 %.

Menighetene i gamle Oppland har spesielt god oppslutning, og kirkelig konfirmasjon fortsatt står sterkt i mange av "bygdemenighetene". Vi ser også det samme i menighetene i Nord-Østerdal. I Ringsaker prosti er også konfirmantprosenten høy i de fleste menighetene, men Brumunddal menighet har en oppslutning på 55 %. Dette kan komme av at Brumunddal blir påvirket av en "urbaniseringseffekt" som vi også kan se i andre likeartete menigheter.

Oppslutningen rundt konfirmasjon holdt seg stabil under hele koronatiden. Menigheter gjorde en enorm innsats for å gi konfirmanter og deres familier gode tilbud. Oppslutningen fra døpte holder samme trenden i 2022 mens oppslutningen hvis vi ser på alle 15-åringene har sunket en del. En årsak til dette kan være en økning i markedsføringen fra andre organisasjoner etter korona.

I 2023 har bispedømmerådet vedtatt en ungdomssatsing, og fokus på konfirmanttiden vil være en del av denne satsingen. Det er viktig at kirka kontinuerlig evaluerer konfirmanttilbudene slik at vi oppleves som interessante og relevante.

B.1.1.4

Resultatmål: Barn og unge lærer om kirke og tro

Tabell 11: Andel deltakere av antall i målgruppa i sju bredde tiltak i Hamar bispedømme 2021 -2022 og hele landet

	2019			2021			2022			2019 Hele landet %	2021 Hele landet %	2022 Hele landet %
	Godkjent plan i alle sokn	Godkjent plan i alle sokn	Godkjent plan i alle sokn	Antall deltakere	Antall i målgruppa	Del-takelse %	Antall deltakere	Antall i målgruppa	Del-takelse %			
Dåpssamtale	2 108	1 977	107	1 978	1 920	103	1 908	1 908	100	99	98	97
Fireårsbok	1 186	2 426	49	977	2 236	44	973	2 199	44	40	38	36
Bredde tiltak for 6 år	630	1 924	33	652	1 738	38	607	2 029	30	28	28	25
Tårnagent-helg	697	2 385	29	450	1 523	30	552	2 148	26	24	25	23
Lys Våken	684	3 875	18	363	1 767	21	390	2 929	13	20	19	18
Konfirmasjon	2 763	3 365	82	2 603	3 308	79	2 466	3 060	81	81	79	81
Året etter konfirmasjon	276	3 120	9	359	2 653	14	196	2 533	8	10	10	10
Totalt alle tiltak	8 344	19 141	44	7 382	15 145	49	7 092	14 777	48	42	43	42

Dåpssamtale står sterkt med 100 prosent gjennomførte samtaler. I tillegg ser vi at flere av de små menighetene også har samtale med de som har flyttet ut, men ønsker å døpe barna sine i den menigheten de har sterkest tilknytning til.

Fireårsbok: Oppslutningen har holdt seg stabil siden 2021, men har falt sammenliknet med før pandemien. Dette er et tiltak som er godt innarbeidet i de fleste menigheter. 126 tiltak ble gjennomført med fysisk deltakelse og 10 tiltak er ikke blitt rapportert.

Bredde tiltak for 6- åringer: Oppslutningen gått ned med 8 prosentpoeng fra 2021. Noe av nedgangen skyldes at flere menigheter leverte bøker i postkassa i 2021. Det ble gjennomført

103 samlinger med fysisk deltakelse. 3 tiltak ble avlyst og 9 er ikke rapportert. Ringebu menighet utmerker seg med en deltakerprosent på 166, Dalsbygda, Torpa og Lunde hadde 100 prosent og Grue 76 prosent.

Tårnagenthelg: Oppslutningen har gått ned med 4 prosentpoeng fra 2021. I 2021 hadde noen menigheter alternative opplegg som trakk en del barn. 8 tiltak i 2022 ble avlyst på grunn av korona, og 15 er ikke rapportert. Engerdal samarbeider med speideren om tiltaket og hadde en oppslutning på 100 prosent. Skjåk hadde en oppslutning på 81 prosent. Det er god oppslutning om tiltaket i de små menighetene. Der ligger oppslutningen mellom 60 og 100 prosent. Av byene utmerker Gjøvik fellesrådsområde seg med stor oppslutning.

Lys våken: Oppslutningen har gått ned fra 2021 med 8 prosentpoeng. 32 tiltak ble avlyst i 2022 og 69 ble gjennomført med fysisk deltakelse. 14 tiltak er ikke rapportert. Flest deltakere var det i Vestre Toten med 20 barn. Vang i Valdres hadde en oppslutning på 100 prosent.

Året etter konfirmasjon: Oppslutningen har gått ned med 6 prosentpoeng og ligger i 2022 på 8 prosent. Det er i 2022 blitt gjennomført 33 fysiske tiltak. 27 tiltak er blitt avlyst og 6 er ikke rapportert. I Lom og Eidskog er blant de som har arbeidet målrettet for å samle fjorårskonfirmanter. På Gjøvik har tiltaket Lupy 16 år spesielt god deltakelse fra Snertingdal. Noen menigheter møter også ungdom året etter konfirmasjon gjennom de øvrige tiltakene i planverktøyet for trosopplæring. Et eksempel på det er ungdomskoret Amasing og KRİK gruppa i Brumunddal. Tallene er derfor noe bedre enn det som kommer fram i statistikken.

I 2022 har de fleste menighetene arbeidet med å revidere trosopplæringsplanen. Disse viser at flere menigheter utvikler kontinuerlige tiltak, med mål om at den oppslutningen om disse vil øke deltakelsen om "punkttiltakene". Menigheter satser også på tiltak som de ser egner seg lokalt. I Kongsvinger arrangerte de i 2022 "Hollovenn" med svært god oppslutning. Tiltaket Miljøvokter har også en oppslutning på nærmere 50 prosent. I Åsnes hadde helgesafari med tema Skaperverk og miljø stor oppslutning. Lørdagsklubben i Åsnes hadde en oppslutning i 2022 på 63 prosent. I Vestre Toten har de startet Soul Children med god deltakelse. I Nes menighet i Ringsaker samler tiltaket Hjerterevn 39 prosent av 2 åringene. Nordre Land arrangerte juleverksted og Kul-Lørdag på Dokka bedehus i tilknytning til Landsbymarked i Dokka sentrum med deltakelse på 50 prosent.

Flere menigheter samarbeider med ulike lokale foreninger om trosopplæringsarbeidet. I Åsnes og Våler arrangeres Helgesafari i samarbeid med den lokale Jeger- og fiskeforeningen der temaet er klima, miljø og rettferdighet. Andre menigheter samarbeider med bygdekvinnelag som blant annet bidrar inn i konfirmantundervisningen.

Sammenlikningen med 2019 viser at det under pandemien ble utvist tilpasning for å gi et godt tilbud, slik at oppslutningen til de ulike tiltakene ble godt opprettholdt.

B.1.2 Fremmer verdier som utfordrer og som bygger et godt samfunn for alle

B.1.2.1

Resultatmål: Kirka deltar aktivt i samfunnsdebatten og på ulike arenaer i det offentlige rom

Hamar biskop og Hamar bispedømme har gjennom mange år hatt et sterkt fokus på å ta en aktiv rolle i samfunnet. Det gjøres gjennom å være tydelige på egne standpunkter, men også gjennom samarbeid og samvirke med andre aktører i det offentlige rom. Dette har medført gode relasjoner med blant annet Statsforvalteren i Innlandet, folkevalgte, offentlige

myndigheter og organisasjoner. Kirka tar selv initiativ til samarbeid, men blir også sett på som en ønsket partner i ulike prosjekter og tiltak. Året 2022 styrket og videreutviklet denne samfunnsrollen på flere måter.

Trafikkmarkering

Gjennom mange år har Den norske kirke vært en naturlig del av fylkets markering av trafikkulykkene i Innlandet. Dette er i samarbeid med Trafikksikkerhetsutvalget i Innlandet fylkeskommune (FTU) og en vertskommune. Målet med markeringen er tredelt: å minnes de omkomne sammen med deres pårørende, å synliggjøre og anerkjenne hjelpepersonell som jobber når ulykker skjer, og å minne myndigheter og alle trafikanter om vårt felles ansvar for å gjøre veiene trygge. I 2022 ble markeringen holdt i Nord-Odal kommune, med minnemarkeringen i Sand kirke ledet av biskopen og prosten. Markeringen er en anledning til å samarbeide med regionale forvaltningsorganer om viktige samfunnsoppdrag.

Beredskapsaktør

Den norske kirke er en naturlig samarbeidspartner for både fylkeskommunen og statsforvalteren i Innlandet. Hamar biskop er blant annet representert i fylkesberedskapsrådet som ledes av statsforvalteren.

I de fleste kommuner i Hamar bispedømme er kirka en del av den lokale kriseberedskapen, og gjennom møter med folkevalgt og administrativ ledelse under biskopens visitaser blir kirkas kompetanse svært ofte omtalt som særskilt verdsatt i den kommunale kriseberedskapen.

Nytt samarbeid – Teater Innlandet

Hamar bispedømme og Hamar biskop utviklet i 2022 et godt samarbeidet med Teateret Innlandet. Forestillingen «*Karons Sandkasse*» åpnet for samtale med barn om døden og sorg. Bispedømmet la til rette for tilstedeværelse fra Kirka under og etter forestillingene for dem som hadde samtalebehov eller spørsmål. I tillegg hadde vi innstikk i programmene med oversikt over steder å henvende seg basert på bispedømmets samarbeidspartnere knyttet til sorgstøtte. Av 26 forestillinger var kirka til stede på 22. 49 personer fra de ulike menighetene deltok. Teateret Innlandet arrangerte temakveld om sorg etter turneavslutning, og her deltok også biskopen. Dette tiltaket viser også hva som kan skapes gjennom strategiske satsninger fra bispedømmet og videre ut i den lokale kirke. Det viser også den solide sorgkompetansen som kirkas medarbeidere besitter, og som anerkjennes av andre aktører i samfunnet.

Samarbeidet med Teateret Innlandet utviklet seg videre gjennom teaterstykket «*Himmelens dronning*» som ble framført i noen av bispedømmets kirker. Stykket var en monolog hvor Jesus framstilles som transperson. Ledere i lokalaviser og andre medieoppslag peker på at Kirkas engasjement rundt teaterstykket styrket folks opplevelse av kirka som åpen og inkluderende.

En særskilt synliggjøring av folkekirkas betydning i samfunnet

Høsten 2022 ble preget av flere store markeringer og arrangementer som synliggjorde betydningen av folkekirka for både folk og samfunn. Reaksjonene fra folk i forbindelse med biskop emerita Rosemarie Köhns død var mange og sterke. Hennes liv og virke ble tydelig gjennom at gravferden ble gitt på statens bekostning, og seremonien ble direkte overført på NRK. Gjennom begravelsen ble vi minnet på det banebrytende arbeidet hun gjorde for både kirke og samfunn.

Ved både begravelsen etter biskop emerita Rosemarie Köhn og avslutningen til biskop Solveig var det representasjon fra menigheter og kommuner i Hamar bispedømme, og det offisielle Norge var representert ved Kongehus, Regjering, Storting og Høyesterett. I tillegg var lederskapet i Den norske Kirke til stede, samt gjester fra inn- og utland.

Høsten 2022 bidro til å opprettholde de gode relasjonene som kirka i Hamar bispedømme har med ulike instanser. Båndene som skapes gjennom slike viktige hendelser og markeringer er uvurderlige for ei folkekirke som ønsker å være en tydelig samfunnsaktør i framtida.

B.1.2.2

Resultatmål: Kirka samhandler med ulike tros- og livssynssamfunn

Bispedømmet har i flere år samarbeidet med Hamar menighet om å arrangere “Messe for verdighet”. Annethvert år arrangeres en fagdag om forebygging og håndtering av vold og seksuelle overgrep i tilknytning til “Messe for verdighet”. Bispedømmet har hatt mål om å utvide og utvikle samarbeidet med flere trossamfunn og aktuelle organisasjoner på dette feltet de siste to årene. I 2021 var seks trossamfunn og seks organisasjoner med på å arrangere fagdag og Messe for verdighet. I 2022 kom ytterlig to trossamfunn (NLM Hamarkirken og Livets Senter) og to organisasjoner (Kirkens SOS og Kirkens Nødhjelp) med i samarbeidsgruppen.

I 2022 deltok flere trossamfunn under den (korona)utsatte økumeniske gudstjenesten for å markere 1000-årsjubileet på Dalegudbrands gard på Hundorp.

Hamar bispedømme har over flere år hatt en tankesmie for religionsdialog. Denne tankemien har bestått av representanter fra de fem største byene i bispedømmet. Arbeidet har ikke fungert etter intensjonen, og tankesmien ble derfor avviklet 2022. Bispedømmet vil derfor i 2023 forsøke å finne nye måter å nærme seg feltet religionsdialog.

B.1.3 Styrker gjennom sin organisering ei levende og nærværende folkekirke

B.1.3.1

Resultatmål: Rekruttering til kirkelige stillinger styrkes

Tabell 12: Antall stillinger i presteskaper og administrasjonen

	Totalt	Prester inkl. biskop	Andel av total i %	Bispedømme-kontor	Andel av total i %	Andre årsverk	Andel av total i %
2018	128,50	115,00	89,5	13,5	10,5		
2019	128,75	116,95	91,5	11,8	8,5		
2020	128,55	116,75	90,8	10,8	8,4	1,0	0,8
2021	127,55	115,75	91,0	10,8	8,0	1,0	1,0
2022	125,95	114,35	90,8	11,6	9,2	0	

Antall årsverk i prestatjenesten er pr. 31.12.22 114,35 årsverk mot 115,75 i 2021, dvs. en reduksjon på 1,4 stillinger i prestestillinger. Dette er stillinger som har vært tilført i forbindelse med personalutfordringer og har vært av midlertidig art. Disse er det ikke lenger behov for å opprettholde.

Antall årsverk ved bispedømmekontoret er pr. 31.12.22 11,6 mot 10,8 i 2021. Økningen på 0,8 årsverk er tilsetting i stilling som tidligere har stått vakant over flere år. Prosjektet innen kommunikasjon er avsluttet og den stillingen er ikke lenger.

Tabell 13: Kirkelige handlinger pr. faste presteårsverk i Hamar bispedømme

	Prester inkl. biskop	Dåpshandlinger		Konfirmasjon		Vigsel		Gravferd	
		Antall	Pr. preste-årsverk	Antall	Pr. preste-årsverk	Antall	Pr. preste-årsverk	Antall	Pr. preste-årsverk
2019	116,95	2 160	19	2 763	24	577	5	3 692	32
2020	116,75	1 928	17	2 617	22	358	3	3 600	31
2021	115,80	2 078	18	2 673	23	462	4	3 778	33
2022	115,75	2 138	19	2 414	21	642	6	3 773	33

Antall kirkelige handlinger pr. prest i Hamar bispedømme er meget stabil. Vigsel er det som har den største endringen med en stigning på 180 vigsler, som tilsvarer 39 % økning fra 2021 til 2022. Noe av forklaringen på økning i vigsler er at mange har avventet vigselen til pandemien er over. Det er en liten nedgang i antall konfirmanter pr. prest fra 23 i 2021 til 21 i 2022. Gravferd og dåpshandlinger er stabilt. Det har også i år vært drop-in dåp og vigsler i noen prostier, noe som bidrar til stabile tall.

Tabell 14 - Pensjonister i tjeneste

Timer med pensjonistlønn				"Årsverk"			
2020	2021	2022	Abs. endring	2020	2021	2022	Abs. endring
14 994	11 354	10 246	-1 108	8,1	6,1	5,5	-0,6

Antall årsverk utført av pensjonister har også i 2022 gått ned, noe som har vært trenden de siste årene. Det er færre pensjonister som ønsker tjeneste og det er bekymringsfullt i forhold til den bemanningssituasjonen som er i bispedømmet nå. Pensjonistene er en viktig ressurs for bispedømmet, som vi må ta godt vare på i årene framover. De fleste pensjonistene vi har i tjeneste har fast avtale i en prosentstilling (4 av 5,5 årsverk).

Tabell 15 - Enkelttjenester (gudstjenester, gravferd og vigsler)

	Gravferd ved andre	Gravferd ved prest	Gudstjeneste ved andre	Gudstjeneste ved prest	Vigsler	Totalt ekstra tjenester
2020	5	40	11	40	20	116
2021	6	12	14	18	1	51
2022	11	32	36	40	14	133

Enkelttjenester utført av andre fast ansatte og pensjonister er ikke med i denne tabellen da de har timesbetalt, og ikke engangsgodtgjørelse.

Det har vært en stor økning i enkelttjenester i 2022 i forhold til 2021. Det skyldes normaldrift etter koronaårene med mindre aktivitet. Samtidig har det vært et stort vikarbehov på grunn av unormalt mye vakanser dette året. Det har blitt brukt en del studenter som har gjort tjenester på fullmakt fra biskopen, men også andre yrkesgrupper som har fått fullmakt til enkelttjenester. Prester som ikke er i prestetjeneste, har utført en del tjenester. Tidligere ble disse oftere utført av pensjonister. Det er derfor viktig å se disse to tabellen under ett.

Tabell 16 - Aldersfordeling i presteskapet i Hamar bispedømme

	39 år og yngre		40-49 år		50-59 år		60 år +		Totalt
	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall
2019	14	13	30	28	35	32	30	27	109
2020	15	13	27	24	38	34	33	29	113
2021	11	10	24	22	34	31	39	37	108
2022	8	7	25	23	34	31	42	39	109

Presteskapet blir stadig eldre i Hamar bispedømme. Antall ansatte i gruppen 39 år og yngre synker tilsvarende det gruppen 60 år + øker, mens det er små endringer i de andre aldersgruppene. Dette er meget bekymringsfullt. Hamar bispedømme har mange «second carrier»-tilsatte, så selv en del av de nyutdannede prestene er i gruppene 50-59 år og 60+. Det tilsier at den gruppen ansatte vokser. Samtidig er det flere og flere av prestene som jobber til de er over 67 år, slik at vi kan ha glede av denne gruppen lenger. Hamar bispedømme har den laveste prosent blant gruppen 39 år og yngre i hele landet, og den er synkende. Det tilsier at det er en stor og økende utfordring med rekruttering i Hamar bispedømme. Dette må det jobbes aktivt med i årene framover.

Tabell 17 - Stillingskategorier

	Biskop	Dom- prost	Kapellan	Prost	Prosti- prest	Senior- prest	Sokne- prest	Spesial- prest	Preste- vikar	Sum
2019	1	1	6,8	9	4,5	0,5	82,0	4,7		109,5
2020	1	1	9,0	9	4,5	0,5	80,9	4,7		110,6
2021	1	1	7,0	9	5,8	1,5	76,4	5,0		106,7
2022	1	1	6,0	8	4,8	1,0	75,2	4,0	2,56	103,5

Mye ledighet og vakante stillinger gjør at prestevikarstillingen er på hele 2,56 %. Noe av dette er tre studenter som er i deltidsstillinger. På grunn av mange vakanser i løpet av høsten er det leid inn ekstraressurs til konfirmantundervisningen flere steder for å gi konfirmantene et godt og stabilt opplegg. Vikarene går også under kategorien prestevikar. Kapellanstillingene har gått ned med en stilling i henhold til tabellen, men dette er en vakant stilling som blir utlyst første kvartal 2023. Bakgrunn for at det er en prostestilling mindre nå enn tidligere, er at en stilling sto vakant ved årsskiftet. Denne vil bli besatt så snart som mulig. Innehaver av 0,5 seniorprest stilling har gått av med AFP og blitt erstattet med prostipreststilling i 100 %.

Tabell 18 - rekruttering

	Utlyste stillinger	Antall søknader	Søknader pr. stilling	Stillinger lyst ut flere ganger	Antall tilsetninger
2017	18	53	2,9	0	17
2018	31	72	2,3	5	18
2019	22	47	2,1	15	14
2020	16	40	2,5	8	12
2021	20	43	2,2	3	18
2022	21	55	2,6	6	16

Rekruttering til prestestillinger i Hamar bispedømme blir mer krevende for hvert år. Det er spesielt vanskelig i utkantstrøk, men vi ser at det også nå er færre søkere til stillinger som ligger mer sentralt. De stillinger det er flest søkere til er de som ligger nærmest Oslo. Selv prostestillingene er det få søkere til. Antall søknader pr. stillinger er likevel noe høyere i 2022 med 2,6 søknader pr. stilling, mot 2,2 søknader pr. stilling i 2021. Det er først i 2017

det var flere søkere pr. stilling enn i 2022. Noen søkere går igjen på flere stillinger og andre er ikke kvalifiserte til prestestilling.

6 stillinger er lyst ut flere ganger. Det er tilsatt 16 prester, 10 kvinner og 6 menn. 3 av de tilsatte kommer fra utdanning. 12 av de tilsatte kommer fra andre prestestillinger i Den norske kirke. Noen kommer fra andre stillinger i Hamar bispedømme.

14,15 presteårsverk sto vakante pr. 31.12.22. Dette er et høyt antall, men pensjonister og studenter med fullmakt fra biskopen har bidratt til gode løsninger lokalt.

Tre studenter går på praktikum og vil være ferdig utdannet våren 2023. Disse er søkere til stillinger ved årsskiftet. Hamar bispedømme deltok på digital utdanningsmesse våren 2022. I tillegg har flere sokneprester har deltatt på lokale utdanningsmesser.

Det har ikke vært søkere med nedsatt funksjonsevne til prestestilling. Det har vært tilsetting av kandidater med utenlandsk statsborgerskap. Disse har ikke hatt presteutdanning.

Det ble ordinert 9 prester i Hamar bispedømme i 2022, 6 kvinner og 3 menn. 6 av disse er i dag i fast stilling i Hamar bispedømme, en er fellesrådsansatt, en er i vikartjeneste i bispedømmet. Kun en av de 9 er i dag tilsatt i et annet bispedømme.

Det ble vigslet en diakon og en kateket i 2022. Disse er i stillinger i bispedømmet.

B.1.3.2

Resultatmål: Kirka har en velfungerende organisasjon

Det vises her til del IV a)

B.1.3.3

Resultatmål: Kompetanseutvikling styrkes

E-læring

Hamar bispedømme er godt i gang med å innføre e-læringskurs som verktøy for ansatte. I 2022 ble det gjennomført 267 e-læringskurs. Alle prester er gjort oppmerksomme på muligheten for å ta kurs, også utover det som er obligatorisk. Prostene er opplært i e-læringsverktøyet sett fra lederperspektiv, og følger opp prestene med tanke på obligatoriske kurs. For 2023 vil Hamar bispedømme ta e-læringsverktøyet ytterligere i bruk.

Arbeidsveiledning

Tabell 19: Arbeidsveiledningsgrupper i Hamar bispedømme

	2015	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Antall grupper	1	5	6	6	8	7	4
Antall deltakere	6	25	31	35	48	46	31
Antall prester	6	18	22	25	23	25	11
Antall fellesrådsansatte	0	7	9	10	25	21	21

Hamar bispedømme hadde i 2022 fire arbeidsveiledningsgrupper fordelt over lengre eller

kortere periode. Nedgangen fra tidligere år skyldes at det er holdt noe tilbake på oppstart av nye grupper i påvente av ny arbeidsveilederutdanning. Det vil derfor bli startet flere nye grupper i 2023. I tillegg til veiledning i gruppe, gis det mulighet for individuell veiledning der slikt behov oppstår. Individuell veiledning er lite i bruk i fellestråslinje.

Retreat

Hamar bispedømme har i mange år i samarbeid med retreatstedet Lia gård i Rendalen gjennomført årlig retreat for kirkelige ansatte. Oppslutningen om retreaten har variert, men stort sett ligget rundt 20 deltakere, de fleste prester.

REU

Selv i økonomisk vanskelige tider har bispedømmet opprettholdt budsjettet til Etter- og videreutdanning for prestene for at prestene får faglig påfyll og mulighet til å videreutvikle seg. 1/3 av budsjettet skal benyttes til prostivisesamlinger/studier. 5 prostier søkte om midler til studier som inkluderer studietur. Dette er også viktig for arbeidsmiljøet etter to års pandemi. Det er også søkere til Arbeidsveilederstudiet, PKU og studier innen ledelse.

Faglig utvikling

Ellers er det vært arrangert Fagdager for alle kirkelige tilsatte, med mulighet for å delta på seminar innen det enkelte fagområdet.

Det er avholdt opplæringsdag for arbeidsgiver og arbeidstakere, hvor tema var «Mitt Varsel» og gjennomgang av arbeidstidsavtalen for prester.

B.2 Kirka er der livet leves

B.2.1 Styrker kirka som kulturarena og forvalter av kulturarv for alle generasjoner

B.2.1.1

Resultatmål: Flere deltakere på konserter og kulturarrangementer

Tabell 20: Konserter og andre kulturarrangement avholdt i kirker i Hamar bispedømme

	Konserter, musikkandakter o.l				Andre kulturarrangement			
	Egne		Andre		Egne		Andre	
	Antall	Deltakere	Antall	Deltakere	Antall	Deltakere	Antall	Deltakere
2019	488	44 423	437	68 319	252	10 973	61	5 188
2020	301	15 524	181	11 299	82	5 503	18	1 247
2021	391	16 306	194	19 269	196	5 230	25	15 920
2022	530	36 674	380	48 062	256	9 112	59	4 813

Tallene for konserter og andre kulturarrangement viser at vi er på vei tilbake til en normaltilstand etter pandemien. Antall konserter/musikkandakter arrangert av menigheten selv, er 9 % høyere enn i 2019. Dette tallet har aldri vært så høyt, noe som vitner om stor kirkemusikalsk aktivitet i bispedømmet. Likevel ser vi at antall deltakere er 18 % lavere enn i 2019. Det samme ser vi for konserter arrangert av andre: Mens antall konserter er 13 % lavere enn i 2019, er nedgangen i antall deltakere på 30 %. Dette samsvarer med det bildet man ser for kulturlivet generelt. Det tar tid å få publikum tilbake etter pandemien. Dette er også en av forklaringene knyttet til nedgang i gudstjenestedeltakelsen.

På korsiden rapporteres det en liten nedgang i antall barnekor sammenlignet med 2021, mens antall deltakere har økt med 15 %. På voksenkorsiden ser vi imidlertid en relativt stor nedgang i antall kormedlemmer. Nedgangen på 115 kormedlemmer skyldes i noen grad at det er fire færre kor i bispedømmet. Sammenlignet med 2019, er nedgangen i antall voksne kormedlemmer på 27 %.

Hamar bispedømmeråd var involvert i oppsetningen av teaterforestillingen "Evangeliet etter Jesus – Himmelenes dronning", som i regi av Teater Innlandet hadde premiere i Hamardomen. Se B.1.2.1 og C.

I forbindelse med at biskop Solveig Fiske skulle gå av som biskop høsten 2021, fullførte vi bokprosjektet "*Vær hilset, Maria*". Boken ble til som en samtale mellom forfatter Elisabeth Thorsen og biskopen. Den omhandler biskopens tanker om Maria, og hvordan Maria kan knyttes til ulike faser i livet. Som bakgrunn for boken lå en innsamling av de ulike mariauttrykkene som finnes i Hamar bispedømme.

B.2.1.2

Resultatmål: Styrke og fornye kirkelig kulturarv nasjonalt og globalt

Antall åpne kirker har vært relativt stabilt de siste årene, bortsett fra 2021 som skiller seg ut i positiv forstand. Dette kan skyldes at man i 2021 hadde en satsing på åpne kirker under Allehelgen, noe som gir et stort antall åpne kirker, men ikke så mange dager med åpne kirker. Det er fortsatt et stykke igjen til tallene for årene før pandemien. Hvis man ser på prostinivå (tabell 15), så ser vi store svingninger mellom 2021 og 2022. Noen prostier har hatt en stor økning, for eksempel Valdres og Nord-Østerdal, mens andre har hatt en tilsvarende stor nedgang. Hvis man sammenligner med året før pandemien, så ser man at Sør- og Nord-Gudbrandsdal prostier har hatt en særlig stor nedgang. Med tanke på at Gudbrandsdalsleden går gjennom disse prostiene, er dette noe man bør følge opp.

Tabell 21: Åpne kirker antall dager per prosti 2019-2022

	2019	2020	2021	2022	Endring i prosent 2021-2022
Nord-Østerdal prosti	396	175	363	487	34
Solør, Vinger og Odal prosti	164	105	210	174	-17
Sør-Østerdal prosti	612	177	340	505	49
Hamar domprosti	94	116	220	125	-43
Toten prosti	139	127	177	132	-25
Ringsaker prosti	332	170	218	182	-17
Nord-Gudbrandsdal prosti	918	364	468	336	-28
Valdres prosti	546	168	202	426	110
Hadeland og Land prosti	197	383	429	387	-10
Sør-Gudbrandsdal prosti	492	378	240	99	-59

Tabell 22: Åpne kirker 2018 - 2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Åpne kirker	74	86	87	116	88
Antall dager	3 766	3 890	2 163	2 867	2 853

B.2.1.3

Resultatmål: Skoler og andre aktører formidler kulturarven i kirka

Tabell 23: Antall skole- og barnehagegudstjenester

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Skolegudstjeneste	217	207	210	85	43	209
Barnehagegudstjeneste	119	126	124	64	61	106

Tabell 24: Besøk i og av skole og barnehage

	2019	2020	2021	2022
Besøk i skoleklasse	160	176	97	72
Besøk i barnehage	118	90	159	113
Skolebesøk i kirka	58	34	45	113
Barnehagebesøk i kirka	58	35	41	137

Antall skolegudstjenester avholdt i 2022 er nær femdoblet sammenliknet med 2021. Det er ingen automatikk i at man skulle komme tilbake til det nivået det var på før pandemien. Det har blitt arbeidet systematisk over flere år med å øke kompetansen i prestedtjenesten og blant kirkelig undervisningsansatte på dette feltet. I 2021 avholdt bispedømmet seminar om skole/kirke-samarbeid i alle prostier. Hamar bispedømme har bidratt til å skape tillit i kommunene for at kirka tilrettelegger for et trygt samarbeid i overenstemmelse med skolens planverk. Vi opplever at dette bidrar til å opprettholde søkningen til skole- og barnehagegudstjenester. Når det gjelder skolebesøk og barnehagebesøk til kirka registrerer vi en fordobling sammenliknet med 2019. Dette er en sterk utvikling etter pandemien.

Det bekrefter også prostene i sine årsrapporter. Prosten i I Sør -Gudbrandsdal beskriver samarbeidet med skole og barnehage er gjenkjennelig flere steder i bispedømmet: *“Skolegudstjenester og tjenester i barnehage (besøk) var tilbake på «normalen» julen 2022. Det registreres til og med en økning i antall skoler på julegudstjeneste. Det ser ut som en tendens at disse gudstjenestene blir mindre omstridt lokalt og oppleves mer åpne. Noen steder omtaler skole-folkene disse som «livssynsnøytrale» eller «livssynsåpne» gudstjenester! Når de omtales på denne måten inneholder de likevel, juleevangeliet, julesalmer, Vår Far og en velsignelse.”*

Prosten i Nord- Gudbrandsdal sier dette om relasjon og personavhengighet i sin årsrapport. *“Det er alt i alt gode relasjoner mellom kirke og skole/barnehager, men vi ser at*

dette ikke bare kan være personavhengig fra skolenes og barnehagenes side, men også i høy grad personalavhengig fra kirka`s side. Er det ingen til å ta opp og holde ved like kontakten, gir dette seg direkte utslag i at besøk i kirka ifm KRLE og skolegudstjenester ikke kommer i stand. Der kirka er proaktiv, er det god oppslutning”.

I Nord -Gudbrandsdal er det blitt arrangert pilgrimsvandringer, og pilegrimsuka i Eidskog er et godt gjennomarbeidet skole- kirkearrangement.

B.2.2 Bidrar til å virkeliggjøre bærekraftsmålene – lokalt, nasjonalt og globalt

B.2.2.1

Resultatmål: Flere menigheter med diakonal satsning

9 av bispedømmets 10 prostier har diakonal betjening. Av de 161 soknene i bispedømmet har 76 sokn en diakonstilling som betjener deres sokn. Av disse 76 soknene var 9 sokn ubetjent gjennom 2021 grunnet vakanse i 2 stillinger.

Bispedømmet har jobbet målrettet med å tydeliggjøre kompetansekravet knyttet til diakonstillinger som mottar tilskudd fra bispedømmerådet. Av seks ansettelser gjort i 2022 hadde to nyansatte fullført diakonutdanningen. De fire øvrige har inngått forpliktende avtaler med sin arbeidsgiver i det kirkelige fellestrådet om et utdanningsløp som skal munne ut i godkjent diakonutdanning og vigsling. Blant tidligere ansatte diakonimedarbeidere er tre underveis med diakonutdanning. En av disse fullførte master. En ble vigslt til diakon. Når det legges til rette for deltidsutdanning rekrutteres det både til vakante stillinger og til diakonutdanninger.

B.2.2.2

Resultatmål: Kirka fremmer menneskeverd, fred, menneskerettigheter og vern om skaperverket

Våren 2022 ble det holdt prostivise samlinger om Bærekraftsmål og diakoni for ansatte og rådsmedlemmer. Biskop em. Atle Sommerfeldt ble med på prostirunden, og gjennomførte ti heldagssamlinger i samarbeid med HBDs rådgiver i diakoni og Kirkens Nødhjelps regionskoordinator for Innlandet. Målet med samlingene var å gjøre ansatte og rådsmedlemmer kjent med bærekraftsmålene, for så å se lokalKirkas diakonale arbeid i lys av dem. Til slutt ønsket vi å oppmuntre til strategisk tenkning rundt den kirkelige virksomhet basert på tilgjengelige rapporter om lokale tilstander, og inspirere til samarbeid med ulike aktører i det sivilsamfunnet med bærekraftsmålene som retningsgivende for arbeidet. Vi ønsket at lokalkirka i størst mulig grad kunne stille lokalsamfunnet spørsmålet: «*Hva kan vi gjøre for deg?*». Ved å se svarene på spørsmålet, *bedømme* hva kirkas misjon og muligheter er, for deretter å kunne *handle* i samspill mellom ansatte, rådsmedlemmer og frivillige og ulike samarbeidspartnere, kan vi ha et godt utgangspunkt for vårt diakonale oppdrag.

Hvert prosti presenterte minst ett diakonalt tiltak som svarte på et bærekraftsmål. Her er et utdrag av hva som ble presentert:

	<ul style="list-style-type: none"> • Pilegrimsvandringer med mennesker på vei ut av rusavhengighet og kriminalitet i samarbeid med CRUX. • Messe for verdighet i Lillehammer og Hamar domkirke • Generasjonskor i Nord-Østerdal prosti • Onsdagstrimmen i Nordskogbygda sokn • Institusjonsbesøk med sang med personer med demens i Vestre Toten. • Medisinsk yoga i Ringsaker og i Hamar domprosti. • Møte mennesker med respekt og omsorg på Kirkas ulike arenaer: baby sang, trosopplæring, eldre treff, kor, gudstjenester, på kirkegården, i begravelser eller på institusjoner.
	<ul style="list-style-type: none"> • Oppbygging av en «bunads bank» til utlån for konfirmanter i Ringeby. • Konfirmanter i Nord-Aurdal samler inn el-avfall, leverer til EI-kjøp, og gir støtten til Kirkas Nødhjelp under årets Fasteaksjon. • Samarbeid med lokalbefolkningen og nærbutikker i Nord-Fron om utdeling av gratis matvarer i forkant av julehøytiden.
	
	<ul style="list-style-type: none"> • Samtaler med ungdommer og unge voksne som opplever kjønnsinkongruens i Østre Toten i samarbeid med kommunen.
	<ul style="list-style-type: none"> • Kirka sikrer kulturarven gjennom ivaretagelse og bruk av de historiske kirkehusene. Vertskap i Åpen kirker sikrer overlevering av den kulturelle kunnskapen.
	<ul style="list-style-type: none"> • «Med hjerte for alle» for å forhindre utenforskap i Eidskog, samarbeid med bygdekvinnelaget, frivillighetssentralen, kommunen og diakonen.

B.2.2.3

Resultatmål: Den norske kirkes utslipp og miljøbelastning reduseres.

Den norske kirke sentralt har fastsatt offensive mål for reduksjon i kirkas klimaavtrykk. Hamar bispedømmeråd har fulgt opp dette med vedtak om egen klimaplan. Konkret øker bruken av digitale møteflater i virksomheten, med tilhørende reduksjon i reisebehov. All reisevirksomhet på bispedømmenivå skal være vurdert opp mot alternative løsninger. Det er videre foretatt en reduksjon i innetemperaturen i bispedømmeadministrasjonens lokaler høsten 2022. Hamar biskop oppfordret sensommeren 2022 menighetsråd og fellesråd om å legge opp til en fornuftig og bærekraftig vinterdrift for 2022/2023, med tanke på å redusere energiforbruk i kirkene. Det ligger således godt til rette for at Hamar bispedømme sitt klimautslipp, regionalt og lokalt, er redusert i forhold til pre-korona.

B.2.3 Samhandler med organisasjonslivet, andre tros- og kirkesamfunn, offentlige, private og ideelle aktører

B.2.3.1

Resultatmål: Samarbeid menighet og misjon styrkes

Hamar bispedømme har i 2022 arbeidet med å rette seg etter den nye formen for samarbeid med utvalget for Samarbeid menighet og misjon. Samarbeidsavtalen mellom bispedømme og SMM ble i 2022 godkjent av det nasjonale utvalget for SMM. På grunn av skifte i stillinger i administrasjonen har ikke misjonsfeltet blitt fulgt opp så godt som det burde. Dette vil endre seg i 2023 med fast tilsetting av rådgiver som vil ha misjon i sin portefølje. Det er også et tverrfaglig fokus på misjon i bispedømmet, og utvalget ble i 2022 orientert om hvordan man arbeider med misjon i trosopplæringen.

Den kirkelige årsstatistikken viser at det er 91 misjonsavtaler i Hamar bispedømme. Det er 7 færre avtaler enn i 2021, som kan tyde på at noen av avtalene har utløpt i 2022. Misjonsavtaler vil være et fokus i HSMM-utvalget i tiden framover, med målsetning om å øke antall misjonsavtaler i bispedømmet.

B.2.3.2

Resultatmål: Den norske kirke synliggjør sin tilhørighet til den verdensvide kirke

Det foretas kun nasjonalt rapportering på dette punktet.

B.2.3.3

Resultatmål: Barne- og ungdomsorganisasjonene deltar inn i menighetene

Flere av barne- og ungdomsorganisasjonene bidrar på ulikt vis inn i menighetene i bispedømmet. Organisasjonene bidrar med undervisning og ressurser som ledere, ungdomsleder og band i de menighetene som velger å bruke dem på konfirmantleir.

Hekta og NMSu/ Camp Sjusjøen deltar sterkt inn i menighetenes konfirmantundervisning gjennom leirarbeid. Hekta har 13 lokallag, og 14 menigheter deltok på sommerleir i Grimstad med konfirmanter og ledere. NMSu arrangerer leirer på Camp Sjusjøen (NMS) og 11 menigheter samarbeide med NMSu om konfirmantleir der. I tillegg leide 8 menigheter Camp Sjusjøen (NMS) til konfirmantleir, men brukte eget opplegg. Tre menigheter samarbeidet med NMSu om korleir og noen menigheter bruker Followme opplegget til NMSu i sitt ungdomsarbeid.

Seks kirkelige fellesråd samarbeider med KFUK/M om både konfirmantleir og ledertrening. Brumunddal menighet reiser på Camp Norefjell arrangert av KFUK/M.

Tre fellesråd samarbeider med Acta, 6 bruker materiell fra Søndagsskolen og har barnegrupper som er medlem der. Fire fellesråd samarbeider med Normisjon og to med NLM. 2 har et samarbeid med speideren. Tre fellesråd samarbeider med KRIK og i Brumunddal har de et eget lokallag. Menighetene i Nord-Østerdal brukte Tron ungdomssenter til leir.

152 av 164 menigheter i bispedømmet deltok i Kirkens Nødhjelps fasteaksjon og 68 menigheter fikk besøk fra KN i forkant av fasteaksjonen. (Kilde: Kirkens Nødhjelp)

B.3 Kirka er mer for flere

B.3.1 Gir tilhørighet og skaper gode møteplasser og fellesskap fysisk og digitalt

B.3.1.1

Resultatmål: Kirkas digitale nærvær øker

Satsing på nett

Det toårige prosjektet «Synlig på nett i Hamar bispedømme» ble avsluttet juni 2022. Bakgrunn for prosjektet var medlemsundersøkelser som viste at 2 av 3 av Kirkas medlemmer ønsker å få informasjon over nett. Prosjektet hadde fire målsettinger:

- Menighetene skal ha oppdaterte nettsider
- Menighetene er aktivt til stede i sosiale medier for medlemmer og andre som benytter Kirkas tjenester lokalt
- Det er mulig å melde til dåp på alle menigheters nettsider
- Internkommunikasjon forbedres gjennom funksjonell digital kommunikasjon

Prosjektet har bidratt til å styrke den digitale kompetansen lokalt, men det er fortsatt behov for videre oppfølging.

Digitale gudstjenester

Ingen menigheter har rapportert at de har strømmet gudstjenester. Det er likevel grunn til å tro at flere menigheter tilbyr gudstjenester digitalt. Vi vet at minst to fellesråd gjør dette systematisk.

Nettside

Nettsida kirken.no/hamar er hjertet for digital formidling for Hamar biskop og Hamar bispedømmeråd. Her deler vi nyheter, hva som skjer og har informasjon lett tilgjengelig for ansatte i begge linjer.

Hjemmesida har hatt god fart i 2022 med en økning i bruk på 55,6 % fra året før. Også antall brukere har gått opp. 48 301 brukere besøkte hjemmesiden vår, og det er en økning på 48,5 prosent fra 2021. Brukerne leser lenger (+53,96 %), snur sjeldnere i døra (-5,54 %) og leser mer når de er innom (+8,35).

Brukerne våre er blitt yngre, og selv om den største brukergruppen er over 65 år, så er økningen brukere størst i aldersgruppa 35 – 44 år. Det er også flere menn som har vært innom i år. Fordelingen er nå 44,2% (41,2 %) menn og 55,8 % (58,8 %) kvinner med fjorårets tall i parentes.

Det har vært en tydelig endring på hvordan folk har funnet oss. I 2021 søkte folk oss opp via Google (45,9 %). I 2022 kommer folk inn via sosiale medier (41,4 %)

Sosiale medier

Tabell 25: Oversikt over bispedømmets kanaler

Plattform	Følgere 1.1.2019	Følgere 1.1.2020	Følgere 1.1.2021	Følgere 1.1.2022	Følgere 1.1.2023	Endring 2022 - 2023
Facebook Biskop Solveig	0	2 564	4 002	4 761	5 105 (31.10)	+ 344
Facebook bispedømmets side	864	1 139	1 342	1 461	1 555	+94
Facebook idebank for oss i Kirka				182	223	+41
Lukket facebookgruppe for nettverk rundt sorgstøtte					Opprettet ikke startet	
Instagram @Hamar bispedømme	361	489	632	707	707	-

Facebook-siden for Biskop Solveig har fått stadig flere tilhengere. Hennes faste spalte med «Tankar inn mot natta» har slått veldig an. Et slikt innlegg ble det mest populære basert på rekkevidde (nådde 7 651 lesere) i 2021. Interessen for disse innleggene holdt seg også utover i 2022, men vi ser hvordan publikum da har dreid oppmerksomheten mer mot biskopens samfunnsengasjement og deling av «ting i tida». Topptreffene målt på rekkevidde ser slik ut for 2022: Nytt barnebarn ønskes velkommen (8 500); Glimt fra ordinasjon i Strømmen kirke (6 600); Innlegg etter terrorhandlingene i Oslo (5 300); Minneord om Rosemarie Köhn (4 700). Fra 1. november ble siden omgjort til Biskop em. Solveig Fiske og overført henne privat.

Facebook-siden til bispedømmerådet brukes primært til å dele artikler fra nettsiden og promotere arrangement som Hamar biskop eller bispedømmeråd er involvert i. Fra 2021 til 2022 har økningen vært på 114,9% til en rekkevidde på 66 199. Folk har også engasjert seg og delt innleggene mer. Dette var særlig merkbart utover høsten. Her er toppinnleggene: Vi har fått ny biskop (16 100); Ingebjørg og Sigmund Bø fra Lia gård (9 900); Biskop Solveig ble takket av (9 100); Minnetalen til Rosemarie Köhns ektefelle Susanne Sønderbo (7 700)

Facebook-sidens følgere er i hovedsak kvinner (67,6 %) og de fleste følgerne er i alderen 65+ . Når det gjelder Instagram er kvinneandelen litt lavere (65,3), og her er de fleste i alderen 45-65. Vi har ellers også en Youtube-kanal som vi bruker til å legge ut videoer til deling på nett og i sosiale mediekanaler.

Podcasten «For Gud og hvermann» ble lagt ned i 2022. Det er ikke lenger ressurser til å drifte den. Podcastdokumentaren om Rosemarie Köhn er imidlertid beholdt og ligger på Spotify.

B.3.1.2

Resultatmål: Universell utforming styrkes i og av kirka

Universell utforming er en strategi for planlegging og utforming av omgivelsene. Verdigrunnet for universell utforming vil være å legge til rette for at alle skal ha like muligheter for personlig utvikling, deltakelse og livsutfoldelse i kirkelig sammenheng. Dette stiller krav til planlegging, oppfølging, gjennomføring og evaluering. Gode medvirkningsprosesser er viktig for å bringe fram mangfoldet fra de ulike brukergruppene. Det skal tas hensyn til alle aldersgrupper og med ulike ferdigheter, kapasitet eller følsomhet i forhold til bevegelse, syn, hørsel, forståelse og miljø (astma og allergi).

Hamar bispedømme vil få drahjelp fra den sentrale kirke i sitt videre arbeid med en helhetlig og strategisk tilnærming til saksfeltet. Det er praksis at det tas systematisk hensyn til universell utforming ved omgjøring og endring av kirker, forsamlingslokaler og kontorer. Vi kan her nevne at det ble tilrettelagt for rullestolbrukere ved rehabiliteringen av Hamar bispegård. Det er videre en bevisst holdning til å hensynta allergikere ved møtevirksomhet og i samhandling med ungdom. De fleste kirker har tilrettelagt hjelpemidler til brukere med nedsatt hørsel i form av teleslynger og lydanlegg.

B.3.1.3

Resultatmål: Folkekirka tilbyr ulike møteplasser og fellesskap

Kirka har lenge tilbudt møteplasser og åpne fellesskap av ulike slag. Noen eksempler fra Hamar bispedømme som prostene trekker fram er:

- Tro og lys fellesskapet: en religiøs og sosial møteplass for funksjonshemmede i Kongsvinger
- Utegudstjenester sommer og vinter og «Fest i parken», et arrangement for barn i Lillehammer i juni
- «Middag på tvers» - et møtested på Hof på Toten for mennesker med ulike utfordringer, og nå også for flyktninger
- En strikkekafe i Ringsaker
- «Middag på tvers» i Trysil, et sosialt lavterskeltiltak som hvem som helst kan delta på.
- Generasjonskor på Os i Nord-Østerdal
- Gudstjeneste med middag tilrettelagt for flyktninger på Tolga
- Mennesker på vei ut av rus og kriminalitet som møter for å gå pilegrimsturer i og rundt Hamar
- Handling til mennesker med redusert mobilitet og matutdeling i noen sokn i Nord-Gudbrandsdal.
- Mennesker som møtes for å lære seg klokkespill i Valdres
- Kreativt verksted på Gran for barn som går i 5. - 10. Klasse. Gratis tilbud, og gratis middag.

Kirka er god på å møte mennesker i ulike livsfaser og livssituasjoner; fra vugge til grav, i glede og i sorg. Det er allikevel grunn til å spørre om vi er innovative nok i å møte nye behov som oppstår.

B.3.2 Motvirker utenforskap og utforsker nye måter å være kirke på

B.3.2.1

Resultatmål: Ungdomsarbeidet styrkes og kirka er til stede på utdanningsinstitusjoner og i forsvaret

35 menigheter har i 2022 hatt lederkurs eller tilbud til ungdom mellom 13 og 17 år. Til sammen 334 ungdommer har deltatt i dette tilbudet. 14 menigheter hadde tilbud for unge mellom 18 og 30 år med til sammen 68 deltakere.

I Valdres har det de siste årene vært en høy selvmordsstatistikk. Menighetene i Valdres har et ønske om å være en bidragsyter til å få ned denne statistikken. I Vestre Slidre startet man derfor i 2022 planlegging av Mekkeverksted for ungdom mellom 13 og 17 år. Menigheten har

fått med seg Vestre Slidre og Vang kommuner på et spleiselag og kommunen bidrar med et betydelig økonomisk beløp. Mekkeverkstedet skal åpne i april 2023.

Flere steder i bispedømmet planlegges det diakonale tiltak for denne aldersgruppen. Blant annet jobber Elverum og menigheter i Valdres med et tiltak der ungdommer på hybel blir invitert til matkvelder etc.

Ungdomstinget i 2022 utfordret biskop og menigheter til å åpne kirkene og tilby unge trygge og rusfrie, diakonale møteplasser der de kan få et sted "å være". Hamar bispedømmeråd har vedtatt *Skape inkluderende og trygge fellesskap for barn og unge* som et satsningsområde for 2023.

Hamar bispedømme har studentprester ved Høgskolen i Innlandet og NTNU Gjøvik. Prestene møter studentene blant annet gjennom samtaler, samlinger, markeringer ved høgtider og i krisesituasjoner. Studentpresten ved NTNU-Gjøvik og Høgskolen Innlandet, campus Lillehammer opplyser om at hun har hatt 231 individuelle samtaler med studenter. På NTNU-Gjøvik har organiseringen av livssynsbetjeningen vært oppe til debatt. Studentprestene ble bedt om å gi innspill til et nedsatt utvalg ved studiestedet. I november 2022 kom utvalgets rapport, som sier at: *«Arbeidsgruppens kartlegging viser at tjenestene som tilbys av livssynsorganisasjonene er et viktig tilbud for studentene ved NTNU. Tilbudet blir brukt og det dekker forhold som per i dag ikke dekkes av andre tilbud ved NTNU. Spesielt gjelder dette rollen prestene per i dag har i beredskapsplanen til NTNU. Imidlertid ser arbeidsgruppen at det er potensiale for å styrke forankringen ved NTNU og styrke samarbeidet mellom livssynsorganisasjonene og andre rådgivningstjenester ved NTNU»*. (Hentet fra årsmelding Studentprest NTNU). Dette viser betydningen av å ha et solid nærvær på studiestedene, og ikke minst hvor verdsett den kompetansen som prestene bidrar med inn i beredskapsarbeidet er.

B.3.2.2

Resultatmål: Kirkas rolle i sivilsamfunnet styrkes

Hamar bispedømme deltar i planlegging og gjennomføring av NRKs årlige innsamlingsaksjon, TV-aksjonen. Pengene samlet i 2022 gikk til Leger Uten Grenser, og på den måten var Kirka med på å arbeide for bærekraftsmål 3.3, 3.8, 3b, 3c og 17. Kirkas medvirkning ved planlegging i kommunekomiteer, informasjon i menighetsblad, arrangement til inntekt for TV-aksjonen, og kollekt på aksjonsdagen viser at kirka er en samfunnsaktør som vil bidra sammen med andre lokale aktører.

Hamar bispedømme har et langvarig samarbeid med Montebellosenteret på Mesnali. Montebellosenteret er en helseinstitusjon for kreftpasienter og deres pårørende som tilbyr livsmestringskurs for folk fra hele landet. Hamar bispedømme stiller med en kursholder til en ukes kurs i "Pilegrimsvandring i indre og ytre landskap". Samarbeidet viser at Kirka tar en aktiv rolle i å møte menneskers eksistensielle behov også utenfor kirkas egne arrangement.

Det er prester i de fleste kommunale kriseteam / beredskapsteam i Hamar bispedømme. Hamar bispedømme har liaisonprest ved Lokal redningssentral (LRS), mens biskopen har sete i Fylkesberedskapsrådet (FBR) hos statsforvalteren i Innlandet. FBR koordinerer den sivile beredskapen i fylket, og det er nyttig for kirka å kunne bidra inn i dette arbeidet, samt bli informert om de problemstillinger som reises.

B.3.2.3

Resultatmål: Flere menigheter tilbyr fellesskap til nye i Norge

Hamar bispedømmeråd har vedtatt å følge opp Kirkerådets handlingsplan for kristne migranter, blant annet med å øke kompetanse. Kristent Interkulturelt Arbeid (KIA) deltok på våre fagdager for alle kirkelige ansatte i bispedømme høsten 2022, og hadde ansvar for to seminarer som hadde følgende titler:

- "Omsorg for mennesker som har opplevd krig og flukt - fokus på mental helse hos flyktninger.
- "Inkludering av flyktninger og andre innvandrere i våre lokalsamfunn"

Vi vil fortsette med å følge opp bispedømmets handlingsplan, ikke minst med tanke på å videreformidle nasjonale ressurser som utvikles av Kirkerådet.

3.2.4

Resultatmål: Kirka bidrar til nyskaping og innovasjon

Hamar bispedømmeråd delte i 2022 ut midler til flere prosjekter via overskuddet fra OVF. Flere av disse kan sees som nyskapende, ikke minst for det stedet der prosjektet ble gjennomført. Blant disse prosjektene kan vi trekke fram prosjektet "Kyrkja i sentrum" i Skjåk. I prosjektbeskrivelsen skrive menigheten at "slik det er geografisk i Skjåk, så var det tidlegare to sentrum i bygda, men kommunesenteret er nå sentralisert til Bismo. Ved å ha eit lokale her, vil vi få nærleik til der folk ferdast i kommunesenteret. Dette er ei utvikling vi ynskjer i Skjåk med "Kyrkja i Sentrum".

B.3.3 Skaper en mangfoldig, rekrutterende og inkluderende arbeidsplass og frivillighetsarena

B.3.3.1

Resultatmål: Kirkelige medarbeidere trives i jobben og har et inkluderende og likestilt arbeidsfellesskap

Oppfølging av medarbeiderundersøkelse 2021

Hamar bispedømmeråd har i 2022 fulgt opp medarbeiderundersøkelsen med gjennomgang av resultater og identifikasjon av tema både å beholde og å arbeide med, for prostier og fellesrådsområder. Oppfølgingen har også munnet ut i regionalt arbeidsmiljøutvalgs felles behandling for hele bispedømmet, med konkrete områder av positiv art som ønskes beholdt, og andre områder hvor en i samvirke mellom arbeidsgiver og arbeidstaker vil arbeide for forbedring.

LHBT-kurs

I tråd med bestilling fra Kirkerådet har Hamar bispedømmeråd i 2022 gjort et arbeid med å forberede og forankre gjennomføring av LHBT-kurs for alle kirkelige ansatte. Forankringen har skjedd gjennom digitale møter med prost og kirkeverger i hvert prosti. Sammen er det funnet fram til dato og sted for gjennomføring, samt enighet om at alle kirkelige ansatte uavhengig av stillingsstørrelse innkalles til samlingen. Når det gjelder kursledelse gjøres denne i Hamar bispedømme av personalsjef, rådgiver diakoni og samfunn, samt rådgiver Sebastian Christensen fra Vake kirkelig ressurscenter for seksuelle overgrep. Kurs i alle

prostier, samt for staben på bispedømmekontoret, vil bli gjennomført i perioden januar til april 2023.

B.3.3.2

Resultatmål: Flere engasjeres til frivillig tjeneste i kirka

Menighetens årsstatistikk for 2022 viser at det var 6 224 frivillige i Hamar bispedømme i 2022. Det er en 4,6 % økning fra 2021, men er fortsatt bare 82 % av det antall frivillige som bispedømmet rapporterte i 2019.

Når vi leser prostenes rapporter om det frivillige arbeidet i prostiene har følgende påstander bred støtte:

- Antall frivillige er ikke tilbake til der det var før pandemien til tross for markering av Frivillighetens år i 2022.
- Samlinger for frivillige arrangeres som et tiltak for å anerkjenne de frivilliges innsats, og forhåpentligvis tiltrekke flere frivillige.
- Tidsbegrensede prosjekter, for eksempel dugnad på kirkegården, er lettere å få folk til å stille opp på og går godt mange plasser.
- Der det er kontinuitet og engasjement fra de ansatte fungerer frivilligheten bedre. Å ha en diakon i staben utløser mer frivillighet.

Prosten i Ringsaker understreker dette siste punktet slik: *Etter at vi fikk ansatt diakon i prostiet, har diakonens virksomhet og hennes engasjement i Ringsaker prosti fått flere til å melde seg. Diakonale tiltak der frivillige medvirker utløser mer frivillighet. Flere er engasjert i besøkstjeneste, KRIK-arbeid, Demens-kafé (i Brumunddal), Vaffel-kafé og Strikke-kafé/treff (i Moelv) for å nevne noe i tillegg til Åpen kirke og Snakk-bar. Diakonen gjør et viktig arbeid, også når det gjelder oppfølging av de som har meldt seg til frivillig innsats. Å se den enkelte og gi positiv tilbakemelding er en styrke hos diakonen og viktig når man jobber sammen med frivillige.*

Ett poeng som ble løftet opp på bispedømmets prostisamlinger om bærekraftsmål og diakoni var behovet for strategisk tenkning om kirkelig virksomhet i lokalsamfunnet. Kan det tenkes at mange sokn opprettholder diakonale tiltak som ikke svarer på behovene i dag? Ville andre tiltak utløse mer lokalt engasjement? Eller er resultatmålet feil? Bør vi flytte fokus fra hvem kan gjøre jobben (instrumentell frivillighet) til hvem vi har som frivillige eller hvem vi kan samarbeide med lokalt, og hva de vil bidra med i kirkas store oppdrag/bærekraftsmålene (organisk frivillighet)? Samhandling med frivillige organisasjoner, kommunene, og næringsliv vil øke *kraften* av frivilligheten, om ikke antall kirkelige frivillige.

Biskopen i Hamar har etterlyst et dokument som kan forankre arbeidet med forebygging og håndtering av vold og seksuelle overgrep når Kirka engasjerer frivillige medarbeidere. Et forslag til menighetsrådsvedtak som gjør dette ble utarbeidet og sendt til alle menighetsråd høsten 2022. Dokumentet er delt med Kirkerådet for deling i ressursbanken.

3.3.3

Resultatmål: Kirkas verktøy for digital samhandling utnyttes

I 2022 ble det registrert 3 793 arrangement knytta til Hamar bispedømme på skjerikirken.no. 128 av 161 sokn, altså 80 %, var registrert som bruker av skjerikirken.no i 2022.

C. Biskopens virksomhet relatert til bidrag i forbindelse med spesifikk måloppnåelse

Biskopens rolle og involvering som leder i bispedømmet er helt sentral i all måloppnåelse. I 2022 kom biskopens rolle og virksomhet svært synlig til uttrykk både nasjonalt og i bispedømmet, gjennom markering av avskjed for biskop Solveig Fiske, nominasjonsprosess for ny biskop og ikke minst gravferden til biskop emerita Rosemarie Köhn. Disse hendelsene løftet fram betydningen som biskopen har i kirka og lokalsamfunnet i Hamar bispedømme.

Her følger et kort utvalg som synliggjør biskopens bidrag i måloppnåelsen:

Visitas

Ett av biskopens viktigste tilsynsverktøy er visitas. I 2022 ble det gjennomført visitas i soknene i Øyer/Tretten, Ringsaker, Sel og Trysil. Som tidligere år er et sentralt gjennomgangstema det uttalte behovet for å skape gode møteplasser i lokalsamfunnet. Mennesker trenger et godt sted for å treffes, og det er ikke alltid det er behov for så mye program eller innhold. Det viktigste er rom for den gode samtalen. Dette speiler en utfordring knyttet til ensomhet, og at det på mange steder bygges ned samlingsarenaer. Her kan kirka ha en sentral rolle, både i egen regi, men også i samarbeid med kommunene og andre organisasjoner. Dette er kun ett av mange temaer som løftes fram under en visitas, og arbeidet med møteplasser bidrar til det strategiske målet pkt. 3.1.

Kulturarven

Hamar biskop deltok ved markeringen av 1000-års jubileet i Våler. I tillegg har biskopen hatt en sentral rolle i Olavseminaret på Granavolden. I 2022 bidro Hamar bispedømmeråd med midler til å få på plass «Olavsmonologen», som ble urframført av skuespiller Svein Tindberg under seminaret. Den 31. juli ble det holdt en stor økumenisk gudstjeneste på Hundorp. Biskopens virksomhet bidrar her til det strategiske målet 2.1.

Skuespillet «Himmelens dronning»

Hamar biskop var i 2022 i dialog med Teater Innlandet om oppsetningen av skuespillet «Himmelens dronning». Biskopen gav sin støtte til at dette ble satt opp i Hamardomen, og to øvrige kirker i bispedømmet. Oppsetningen medførte en stor debatt om hvorvidt det er «innenfor» å framstille Jesus som transperson i et vigslet rom. Biskopens vurdering var at dette stykket utdyper bilde av Kristus og utfordrer ideene til den som ser forestillingen. Biskopens virksomhet bidrar her til det strategiske målet 1.2 og 2.2.

Ordinasjoner

Det er svært gledelig å registrere at det i 2022 ble gjennomført hele 10 ordinasjoner til prestedtjeneste. Hamar biskop ordinerte i tillegg en prest i Borg bispedømme. Det ble også vigslet en til katekettjeneste og en til diakontjeneste. Biskopens virksomhet bidrar her til det strategiske målet pkt. 1.3.

Biskopskifte

Biskop Solveig Fiske fylte 70 år i 2022, og gikk dermed av med alderspensjon etter 16 år som biskop i Hamar. Året ble derfor preget av omfattende arbeid knyttet til nominasjon og tilsetting av ny biskop. 10. november ble Ole Kristian Bonden tilsatt av Kirkerådet som ny biskop, og vigslingen ble gjennomført 29. januar 2023.

Del IV. Styring og kontroll i virksomheten

a) HMS/Arbeidsmiljø

Tabell 26: Sykefravær i % 2022

	Totalt			1-3 dager			4-16 dager			16 dager – 8 uker			Over 8 uker		
	Alle	M	K	Alle	M	K	Alle	M	K	Alle	M	K	Alle	M	K
Presteskapet	6,6	4,7	8,7	0,5	0,5	0,5	1,1	0,9	1,2	0,6	0,4	0,8	4,5	3	6,2
Administrasjon	4,7	3,2	6,3	1,0	0,8	1,3	0,8	0,3	1,3	0	0	0	2,9	2,1	3,7
Alle ansatte	6,4	4,6	8,5	0,6	0,5	0,6	1,0	0,8	1,3	0,5	0,3	0,7	4,3	2,9	5,9

Sykefraværet har gått vesentlig ned det siste året i presteskapet fra 8,1 % i 2021 til 6,6 % i 2022. Mens for administrasjonen har steget noe. I administrasjonen har vi hatt to lengre sykemeldinger, en for menn og en for kvinner. Begge er tilbake i full stilling nå. Det er gledelig med så stor tilbakegang i sykefraværet for presteskapet. Fortsatt veldig lite bruk av egenmeldinger noe som kan være skjult sykefravær, men det har steget noe fra 2021. Så den rutinen med å bruke egenmeldinger er også på rett vei. Sykefraværet i presteskapet for menn er stabilt, mens for kvinner har gått ned fra 12,2 % til 8,7 % totalt. Det har gått litt ned i alle kategoriene, men aller mest i den over 8 uker. Dette har sammenheng med at noen har kommet tilbake i full stilling, mens et par har gått over på AAP det siste året.

Selv om totalen har gått opp fra 5,1 % til 6,4 % er det en god utvikling da mye av det forklares med to lengre sykemeldinger i administrasjonen som nå er tilbake i full jobb. Det er lite korte sykefravær også i år, fortsatt flest over 8 uker, men selv de har gått tilbake.

De ansatte blir fulgt opp etter retningslinjene for NAV og som IA-bedrift. Dialogmøter med NAV prioriteres da det er en god arena for å finne løsninger for tilrettelegging slik at arbeidstaker kan komme tilbake i stillingen så raskt som mulig.

HMS-revisjon

Det har vært avholdt revisjon av HMS-arbeidet i bispedømmet fra Kirkerådet. Her ble de ulike rutiner innen HMS sett på, og det ble et par merknader som følges opp i 2023. Konklusjonen var at det er gode HMS-rutiner i Hamar bispedømme.

Det er ikke gjennomført HMS-revisjon i prostiene slik handlingsplanen viste. Disse vil bli gjennomført i 1. halvår 2023. Utgangspunktet for revisjonene er HMS-samarbeidsavtalen som er inngått mellom fellesråd og bispedømmerådet.

Ny vernerunde i prostiene er godt i gang og vil fullføres i løpet av 1. halvår 2023.

Rutiner for intern varsling om kritikkverdige forhold / Rutiner for varsling om avvik

Hamar bispedømme har hatt fulgt opp varslingsrutiner og opplæring i disse over tid. Høsten 2022 var varsling, og spesielt det digitale verktøyet mittvarsel.no, tema på Felles opplæringsdag for proster, tillitsvalgte og verneombud, samt på Arbeidsgiverforum/Sammen om å lede med proster og kirkeverger.

De fleste varsler meldes fortsatt ikke inn digitalt, men muntlig eller via epost eller andre skriftlige kanaler. Enkelte ganger kommer det varsel direkte til bispedømmerådet eller biskop, men ofte kommer varslene til kirkeverge eller prost. Noen ganger medfører dette at

varslet håndteres lokalt, slik at bispedømmet hverken meldes om at varselet er mottatt eller håndtert. Det er derfor usikkerhet knyttet til det totale omfanget av varsling. Det ble i 2022 formelt behandlet 6 varsler på bispedømmenivå.

Det vil derfor i 2023 være fokus på videre opplæring i varslingsrutiner og behandling av varsler, både overfor arbeidsgiversiden og blant kirkelige ansatte og brukere og frivillige knyttet til den kirkelige virksomheten lokalt.

b) Likestilling

Tabell 27: Kjønnfordeling i prestatjenesten i Hamar bispedømme

	2020	2021	2022			
			Kvinner	Menn	Totalt	Prosent kvinner
Presteskapet	49,2	46,5	46,8	53,2	100	46,8
Biskop og proster	45,5	45,5	4	5	9	44,4
Lederstillinger i adm.	0	0	0	3	3	0

Som tabellen over viser er det i dag 46,8 % kvinner tilsatt i prestatjenesten i Hamar bispedømme. Denne prosenten har vært ganske stabil gjennom flere år. Når det gjelder biskop og proster er det 44,4 % kvinner, det er 4 kvinnelige proster og 5 menn som er proster. Det er en nedgang fra 45,5 % kvinner som det har vært de siste årene. Bakgrunnen er at den nye biskopen er en mann. Det har heller ikke vært noen endring i lederstillingene i administrasjonen ved bispedømmekontoret, der det kun er menn.

Tabell 28: Likelønn, kvinners andel av menns lønn

Totalt prester	Kapellaner	Sokneprester	Proster	Spesialprester	Prosti-prester	Rådgivere
100,4	103,1	99,4	104,0	98,4	91,3	99,6

Likelønn for kvinner og menn er et av kriteriene for likestillingsarbeidet i Hamar bispedømme. Som tabellen viser er vi ganske nær målet der. Kvinnenes lønn i prestatjenesten er lik mennenes. Størst forskjell er det blant kapellaner og proster, der kvinnene tjener mer enn menn. Dette kommer i stor del av at det er flest kvinner som er kapellaner, og de har lenger ansiennitet enn menn i tilsvarende stilling. Blant prostene er domprostene kvinner, og drar opp gjennomsnittet der samtidig som de med lengst ansiennitet blant prostene er kvinner. Så det er en naturlig lønnsforskjell i presteskapet.

Blant rådgiverne i administrasjonen er det forholdsvis lik lønn for kvinner og menn, men totalt for andre stillinger er kvinnene lavere lønnet enn menn, kun 76,7%.

Tabell 29: Andel kvinner som søker tjeneste i Hamar bispedømme

Antall søknader		Herav kvinner		Andel kvinner	
2021	2022	2021	2022	2021	2022
43	55	25	31	58 %	56 %

Det er stor andel kvinner som søker stilling i Hamar bispedømme, hele 56 % av alle søkerne er kvinner, men det er litt lavere enn tidligere. 63 % av de nytilsatte var kvinner i 2022 mot 67 % i 2021.

c) Vurdering av internkontroll

Internkontrollen i HMS-systemet er underlagt rapportering og revisjon knyttet til dette.

Hamar bispedømme baserer seg på Den norske kirkes etiske retningslinjer i sitt arbeid med etiske standarder, noe som innebærer en bevisstgjøring vedrørende for eksempel habilitet og nærstående parter. Dette medfører nødvendigvis ikke at risikoen for misligheter er eliminert i virksomheten, men at den anses som relativt lav og at rutinene er tilfredsstillende for å redusere risiko og avdekke eventuelle tillitsbrudd.

Bispedømmeadministrasjonen har ikke ansvar for bankhåndtering, og det er heller ingen kontantkasse i virksomheten. Videre forefinnes regnskapssystemer som sikrer at alle utgiftsbilag skal godkjennes av 2 personer. Alle utgående brev fra virksomheten, herunder forpliktelser, godkjenninger mv., skal undertegnes av saksbehandler og kontrasignereres av stiftsdirektør.

Del V. Vurdering av framtidsutsikter

Hamar bispedømme vurderer evnen til å kunne nå fastsatte mål og levere resultater i henhold til strategi for Den norske kirke 2022-2029 tilfredsstillende. Det vil likevel være flere forhold både i og utenfor virksomheten som påvirker mulighetene til å utføre vårt samfunnsoppdrag.

Medlemsundersøkelsene i Den norske kirke, gjennomført over flere år, gir oss god og interessant informasjon om medlemmers holdninger og meninger om kirka. I Hamar bispedømme er den største gruppen av respondentene i segmentet «gul gruppe». Denne består av mennesker som er åpne for tro og/eller besøker kirker flere ganger i året. Undersøkelsene viser at et stort flertall av medlemmene besøker kirka i løpet av året, og over halvparten har vært der mer enn en gang. De fleste besøker kirkegården eller deltar i en gravferd. Et mindretall, den såkalte «grønne gruppe», deltar på gudstjenester uten spesielle anledninger. Medlemsundersøkelsene bekrefter det statistikk og analyser har vist over tid, nemlig at folks gudstjenestevaner er knyttet mer til anledning enn til vane. Derfor er man også fra bispedømmets side tydelig på at det må arbeides med å skape de gode anledningene, anledningene som har resonans med de liv folk lever. Å skape tilhørighet er helt nødvendig. Tilhørighet kommer som en konsekvens av gode relasjoner og tillitsbyggende arbeid over tid. Kirka må oppleves som relevant, og møte de behov som finnes.

Tallene fra medlemsundersøkelsene viser at en høy andel av medlemmene ønsker å velge dåp, kirkelig begravelse og kirkelig konfirmasjon hvis dette var aktuelt for dem i dag. Årsrapport 2022 viser også en økning i antall vigslor sammenliknet med de senere år. Kirka må fortsette å kommunisere den fleksibiliteten som finnes for avholdelse av vielse i kirka for å opprettholde kirkelig vigsel som et foretrukket alternativ for flertallet.

Det digitale kvantespranget som har kommet under pandemien må utnyttes til å ta ut enda mer av potensialet knyttet til at menighetene har nettsider som er oppdaterte og med relevant informasjon, samt bruker sosiale medier for å fremme aktivitet som skjer. Dette er avgjørende for at kirka skal kunne nå bredt ut.

Gjennom besøk i menighetene og under bispevisitaser er det tydelig at kirkebyggene har stor betydning i folks liv. Dette underbygges av medlemsundersøkelsen, hvor fire av fem spurte er helt enig i at det er viktig at kommunene vedlikeholder kirkebyggene. Dette viser hvor viktig det vil være for kirka i årene framover å utvikle gode relasjoner til bevilgende myndigheter, blant annet for å kunne ivareta kirkene i hele landet. Kirkebyggene er tradisjonsbærere, hellige rom og symbolbærer i et lokalsamfunn, og ikke minst viktige samlingsarenaer når samfunn rammes av alvorlige hendelser. De sterkt økende energiprisene medfører nye utfordringer, særlig for oppvarming av kirkebygg vinterstid. Kirka må møte utfordringen på en strategisk måte, med god planlegging av driften, særlig vintertids, fornuftige enøk-tiltak og god dialog med kommuner og befolkning.

I de senere årene har den diakonale betjeningen i bispedømmet blitt styrket med flere diakonstillinger. Gjennom disse prosessene har vi sett betydningen av gode relasjoner til administrativ- og politiske ledelse i kommunene. Ofte handler det om å synliggjøre hva kirka kan bidra med inn i det øvrige velferdstilbudet i kommunene. Det handler om å være etterspørselsorientert, og sammen med øvrige aktører finne ut hva som er den lokale kirkes spisskompetanse, og utforske hvilke behov som trengs å dekkes i den enkelte kommune. I ei krevende tid, med etterdønninger av en pandemi, krigshandlinger i Europa, strammere økonomiske betingelser for store deler av befolkninga og økende klimautfordringer, vil det oppstå store utfordringer innen arbeidsliv, ensomhet, psykisk helse og fattigdom. Kirka trenger å være tett på samarbeidspartnerne sine, slik at man gjør gode diakonale tiltak som

treffer de lokale behovene. Vi må stille oss spørsmålet «hvordan er det å være menneske akkurat på dette sted - akkurat nå».

Hamar bispedømmeråd har valgt å initiere en særskilt satsning på å bidra til å bygge trygge fellesskap for barn og unge. I møte med isolasjonen som preget mange barn og unges liv under pandemien, og nå også en økende frykt for framtida, er det naturlig å vektlegge fellesskap og håp. Kirka skal arbeide for å reetablere og styrke fellesskap hvor barn og unge kan få utvikle tilhørighet til kirka og leve og vokse i kristen tro. I 2023 vil denne satsningen materialisere seg i form av en stor samling for ungdom høsten 2023 i samarbeid med være samarbeidspartnere i ungdomsorganisasjoner regionalt. Satsningen på barn og ungdom vil også innebære et kompetanseløft og økt bevissthet i organisasjonen for hvordan kirka skal møte barn og ungdom i dagens samfunn.

Hamar bispedømme vil fortsette satsningen på å ha FNs bærekraftsmål som en integrert del av vårt verdigrunnlag og utadrettede kommunikasjon. Bærekraftsmålene er et språk som bidrar til å oppøve vårt felles blikk på å se behovene i lokalsamfunnet, for så å søke samhandling med andre samfunnsaktører til å møte disse behovene. Metoden se-bedømme-handle ved bruk av levekårsundersøkelser og ulike rapporter, kan styrke kirkas diakonale og samfunnsbyggende arbeid. I denne sammenhengen vil innføringen og anvendelsen av det strategiske planverktøyet «Kirka vår – samlet plan for menighetene» i soknene bidra til en helhetlig og systematisk til dette og til øvrig planverk.

Det å være aktuell og tilstede i tida er viktig for å opprettholde kirkas relevans som samfunnsaktør. Det er neppe noen annen samfunnsinstitusjon som er i nærheten av å ha den tilslutningen som kirka har i vårt geografiske område. Kirka skal videreutvikle relasjonene til ulike samfunnsaktører, både offentlige myndigheter og institusjoner, samt frivillige organisasjoner, for å bidra til bedre levekår for befolkninga i bispedømmet. Kirkas evne til å være en stabiliserende faktor i mange menneskers liv, og være en betydelig bidragsyter som virker for medmenneskelighet og håp, er enda viktigere i ei tid som preges av betydelig usikkerhet for framtida.

Del VI. Årsregnskapet

Hamar bispedømmeråd var inntil 1. januar 2017 et statlig forvaltningsorgan underlagt Kulturdepartementet. Fra og med 2017 er bispedømmets regnskap underordnet rettssubjektet Den norske kirke (rDnk) sitt konsernregnskap, som er et finansielt orientert regnskap etter Norsk standard.

Regnskapsoversikten meddelt fra Felles økonomienhet (FØ) pr. 10. februar 2023 vurderes å gi et dekkende bilde av Hamar bispedømmeråd disponible tildeling, regnskapsførte utgifter og inntekter i 2022. Det må tas forbehold med hensyn til at det kan bli korreksjoner fram til endelig regnskap for rDnk skal godkjennes av Kirkerådet medio mars.

I 2022 fikk Hamar bispedømmeråd en endelig budsjetttramme til drift på 115 019 000 kroner. Regnskapsførte driftsutgifter, fratrukket driftsinntekter, pr. 10.02.23 er 115 271 000 kroner, noe som utgjør et merforbruk som netto resultat i ordinær drift på 252 000 kroner i forhold til bevilgningen. Dette tilsvarer 0,2 % av netto tildeling.

På bakgrunn av merforbruk i 2021-regnskapet, ble økonomistyringen strammet inn ved inngangen av 2022.

Utover det som blir definert under ordinær drift, er Hamar bispedømmeråd ansvarlig for videreformidling av tilskudd stilt til disposisjon fra rDnk til trosopplæring og andre kirkelige formål. Til denne oppgaven følger et ansvar for kontroll og oppfølging av anvendelsen av midlene, vurdering av søknader om overføring av mindreforbruk og forvaltning av eventuelle ubenyttede tilskudd. Total sum i tilskuddsoverføring i 2021 var 41,9 millioner kroner.

Budsjettgruppe 1

Hamar bispedømmeråd mottok i 2022 en samlet tildeling på kr. 156 205 000,- fra Kirkemøtet v/Kirkerådet. Driftstildelingen for 2022 var på kr. 115 019 000,-.

Hamar bispedømmeråd har et merforbruk på driftstildelingen ved utgangen av 2022 på kr. 252 000,-. Dette utgjør et forbruk på 0,2 % ut over tildelingen. Hamar bispedømmeråd har akkumulert mindreforbruk fra tidligere år som dekker årets merforbruk.

	Regnskap	Budsjett	Avvik
Budsjettgruppe 1 - Driftsregnskapet	31.12.2022	31.12.2022	
Inntekter	-1 349	-634	715
Tilskudd/varekjøp	247	205	-42
Lønnskostnader	103 794	103 073	-721
Andre driftskostn	12 579	12 375	-204
Sum budsjettgruppe 1	115 271	115 019	-252

(Tall i hele 1 000 kroner)

Budsjettgruppe 2 og andre tilskudd

Hamar bispedømme ble i 2022 gitt tilskudd fra Kirkemøte v/Kirkerådet på kr. 41 186 000,- i budsjettgruppe 2, tilskudd. Hamar bispedømme videreformidlet i 2022 kr. 25 780 000,- i tilskudd til menigheter for trosopplæring, og kr. 14 059 000,- til annen kirkelig virksomhet

(diakonstillinger, undervisningsstillinger og tilskudd til kirkemusikk). I tillegg ble det utbetalt tilskudd på kr. 783 000,- fra Opplysningsvesenets fond.

	Regnskap	Budsjett	Avvik
Budsjettgruppe 2 og 3 - Tilskudd *	31.12.2022	31.12.2022	
Trosopplæring	25 780	26 213	433
Diakoni	6 431	6 412	-19
Undervisning	7 468	7 618	150
Kirkemusikk	160	160	-
Domkirke (Oslo og Nidaros)			-
Annet (inkl OVF)	783	783	-
Gruppe 3 (kun KR)			-
Sum budsjettgruppe 2 og 3	40 622	41 186	564

(Tall i hele 1 000 kroner)

Særskilt om OVF-tilskuddet

Tilskuddet fra avkastningen fra Opplysningsvesenets fond (OVF) ble fordelt etter vedtak i bispedømmerrådet på bakgrunn av søknader. Tildelingen i 2022 var på kr. 783 000,-. 2022 var siste året med utdeling fra OVF.

Spesifikasjon av Ovf-midlene:	2022		
	Regnskap	Budsjett	Avvik
OVF			
Administrasjon - 491			-
Diakoni - 492	15		-15
Barn og unge - 493	387		-387
Gudstjenesteliv - 494	15		-15
Kirkemusikk og kultur -495	109		-109
Samisk kirkeliv -496			-
Andre fellestiltak (inkl SMM) - 497	257		-257
Internasjonale og økumeniske organisasjoner -498			-
		783	783
Ovf total (for rapportering til Ovf)	783	783	-

(Tall i hele 1 000 kroner)

Gunhild Tomter Alstad

Gunhild Tomter Alstad
bispedømmerrådsleder

Freddy Knutsen

Freddy Knutsen
stiftsdirektør

Hellige rom for alminnelige liv

Folkekirka i Hamar bispedømme vil

- formidle livets og kjærlighetens Gud og utfordre til handling
- gi verdighet og håp gjennom evangeliet om Jesus Kristus
 - være til stede der mennesker er

TILHØRIGHET

- invitere til gudstjenester og kirkelige handlinger som gir fellesskap og kristen livstolkning
- forvalte og fornye kultur og tradisjoner knyttet til kirkebygg, kirkegårder og pilegrimsvirksomhet
- bidra til trygge lokalsamfunn og deltakelse, demokrati og inkludering i menighetene

NESTEKJÆRLIGHET

- kjempe for menneskeverd og verne om skaperverket
- fornye engasjementet for misjon og diakoni
 - bidra til samtaler om religion, livssyn og verdier

BARN OG UNGE

- invitere til dåp og en inkluderende trosopplæring
- videreutvikle samarbeidet med barnehager og skoler
- fremme aktivt barne- og ungdomsarbeid i samarbeid med organisasjoner

DEN NORSKE KIRKE
Hamar bispedømme

DEN NORSKE KIRKE
Hamar bispedømmeråd

Postadresse: Postboks 172, 2302 Hamar Besøksadresse: Folkestadsgate 152
Telefon 62 55 03 50 www.kirken.no/hamar hamar.bdr@kirken.no